

Plymouth, Pa., 20 Spalio.

Nepaslėpti nū mūsų darbai maskolių su unitais, kuriems 1875 m. te Lenkijoje tapo uždrausta pildyti katalikizmas pareigas; bažnyčios gi, kurios priklausė unitams, tapo paverstos į cerkves, ir patys unitai su pagelba kazokų varomi į tas naujai išdyguses cerkves, kur, vietoje katalikizmo kunigo, paregėjo maskolizką popų su placziom rankovėm ir tasai žadėjo buti jų dvasišku tėvu ir atlikti visus jų tikėjimiskus reikalus. Žinoma, per tokį perversiną apsiejimą valdžių, unitai kad ir labiau nenorėdami turėjo eiti į cerkves ir pratintis prie neužkenčiamos stacziatikystės. Taip apsiejo su visais unitais ir kaip Lenkijoje taip lygei ir Lietuvoje. Vienok, ne žiurint ant tokių prievartų, ir po siai dienai daugelis yra dar tokių unitų, kurie atsisako nū stacziatikystės ir nors slapta pildo katalikizmas pareigas: krikščytija savo vaikus pas katalikizmus kunigus, ima szliubus katalikizmo bažnyčiose ir t. t. Žinoma, tas maskoliam negal patikti ir dėlto ne sykį ir siaudien pasiskundžia, kad unitai „ne tvirti stacziatikystėje“, ir isz paskutinos stengesi jų „sudrutinti“ stacziatikystėje, t. y. nori padaryti isz unitų aklu stacziatikius. Aklais stacziatikiais jie nor padaryti ir visus maskolijos rybose esančius gyventojus, o labiausiai skanda jiems danti, kad lietuviai, nežiurint ant didžiausio jų stengimosi, ir po siai dienai nesidūda sumaskolinti. Apie yvairius spąstus, statomus dėl mus prapuldymo ir sumaskolinimo, jau gana prisiklausėm. Bet kaip toks stengimasi maskolių neatneszė pageidaujamo vaisiaus, dabar nekurie isz maskolizkų diejteliių, o net ir tie, kurie, kaip pranesza „Tėvynės Sargas“,

pasirodo esą mūsų draugais, kalbina valdžias imtis už „szvelnesnio budo maskolinimo lietuvių“, kadangi, girdi, „szurksztus budas“ neįveikė. Neslepe savo tokių nūmonių tie mūsų „draugai“ ir „užtarėjai“ po laikraszečius, beje: Uhtomskis bei Menezerskis ir kiti, kad szurksztus maskolinimas lietuvių per 33 m. nieko naudos neatneszė, ir ryja gardžią seilę, tikėdamasi, kad tas jų „szvelnesnis budas“ maskolinimo lietuvių padarys savo, t. y. pasiseks sumaskolinti lietuvius. Nors tūs „szvelnesnius budus“ dar ne parodė nū savo organūse, vie nok galima tikėtis, kad neužmirsz savo laiku prasitarti. But geriau, kad greičiau su tūm pasirodytu, nės tada tikrai matytume ką mislyja, o dabar vis gal mums iszrodyt kad tai dar mus draugai; o žinome, kad slaptas nepritelius visad yra paojingesnis negu atviras.

N 256 „St. Peterburg. Viedom.“ randame atsizsaukinį tulo maskolizmo popo isz Minsko rėdybos į dievobaimingus krikščionis. (kas žin dėlko ne į vienus tikrai stacziatikius?); idant teiktusi pagelbėti pinigiskai dėl pataisymo net dviejų cerkvių: murinės ir medinės, kadangi „nū viską – ardancio laiko abidvi jau pradėjo griuti. Akmeninė buvo seniau katalikizma bažnyčia ir szeszesdeszimtūse metų tapo atidūta dėl irengimo joje stacziatikizmos cerkvės. Tūmet isz tikro buvo bāndyta perdirbti ją dėl atlikimo stacziatikizmos Dievmaldystės: padirbom joje Dievstali, ant sienų pridrutinom szesziš paveikslus ir paszventinom vardan szv. Kirilo ir Mefodijaus, piānujų mokytojų slavėnizkų“.

Kad maskoliai per panevalę iszplėszė daugelį mūsų katalikizkų bažnyčių Lietuvoje ir pavertė tokias ar į cerkves ar

į taip kokius namus, – apie tai mes gana gerai žinom, o ypacz tokių atsitikimų buvo skaitlingai szeszesdeszimtūse metų, kada maskoliai mus baudė už lenkizką maisztą 1863 m.; bet kad kur nors patys lietuviai katalikai isz savo geros valios but atidavę maskoliam savo bažnyčias, pratarę: „sztai, mums jau szita bažnyčia ne yra reikalinga, imkite, meldžiamieje, ir darykite su ja kaip jums patinka“, – apie tai ne tikt mes negirdėjom, bet ir patys maskoliai, sziek tiek teisingiau mislyjanti, pasakys jog taip nebuvo. Kad pati valdžia dalino stacziatikiam mus bažnyčias, apie tai žinome. Bet kas valdžiai dave? Ar tur tiesa pati valdžia atimti katalikizmas bažnyčias ir jas dalyti tiem, kam ji norės? Juk tai yra dvasiški dalykai, į kuriūs svietizka valdžia ne tur kiztis, – tai pripazįsta ir „St. Peterb. Vied.“ 258 num., straipsnyje „apie numėtimą galvos rumunizkoms bažnyčios“. Tai gi, nodos reiktu ir patiems tos tiesos prisilaikyti, o ne tikt kitiems davinėt kokias tiesas ir rugoti ant jų, jei prieszingai tom tiesom anie elgesi. Mą rodos taip ne tur but. Vienok maskoliai, kaip matyt, kitokios tamė nūmonės ir moka tiktai rugoti. Maskoliai rugoja ir už tai, kaip matyt isz to paties atsizsaukimo, kad lietuviai, statydami bažnyčias, nepamisylo kad jas atims maskoliai ir ant tiek pasirodė neturį meilės artymo, kad statydami net isz akmenų savo bažnyčias, kaip ant kerszto maskoliam, uždėjo ant tokių mediniūs stogas ir dėlto dabar nū „viską – ardancio laiko“ supuvo stogai bažnyčių, ir net tų, kurias atėmė maskoliai, ir reik dabar naujus stogus dėti; o neturint pinigų „geradėjingom maskolizkom valdžiom“ ar gal nenorinciom dėti, reikia dejūt ir laužyti

galvas isz kur bus galima gaut pinigų, jei jau „stogas akmeninės cerkvės, medinis, supuvo, ir dabar lietus bei darganos naikina kaip sienas, taip lygei ir visą tą, kas viduryje randasi“.

Isztikro, jei maskoliai ir savo darbais pasirodytu ant tiek mielaszirdingi, kaip jie moka pasigirti, ir atidūtu atimtas nū Lietuvių bažnyčias, – lietuviai ne tikt ką nerugotų, kad vidurys tų bažnyčių but reikalingas pertaisyti ir ant to kasztus padėti, bet net nepraszytu nū maskolių pinigų ir nesiszauktu į dievobaimingus krikščionis, kad teiktusi paaukauti kiek pinigų; tiktai patys su pagelba savo tautiečių apsieitu. Maskoliai, kaip matyt, nepasitiki ant vienu stacziatikų ir dėlto meldžia visų krikščionių šusimylėti ant jų, (koki tie maskoliai nelaimingi!) szaukdami:

„Pagelbėkit mums Kristaus dėlei! Mes neturim prie ko szauktis pas savę, mūsų aplinkinėse, kadangi aplinkui gyvena vien tikt žmonės svetimų tikėjimų: žydai, katalikai, isz dalies liuteronai ir netvirti stacziatikystėje, buvę seniau, unitai; parapije gi mūsų didei biedna: gyvendami po keles szeimynas ant kožno sklypelio žemės, gauto nū dvarponių dar 1861 m., ant žemės didei nederlingos (žinomos Piuskos balos), neturėdami jokių kitokių uzdarbių, parapijonys, žemdarbiai, vos patys iszmin-ta“.

Dejūja, kad nėra ką laukti pagelbos ir ne nor varginti vietinius gyventojus stacziatikius parapijonis, kadangi „jie patys vos iszmin-ta“, praszantgi nū jų pinigų tiktai ant pataisymo stogo cerkvės dar labiau jų suvargintų, o visai ezion užmirszta apie katalikus, taipgi parapijonis kurių gal didesnis skaitlius negu stacziatikų, kurie taip jau vargo gyvena ir turėjo pastatyti tą

cerkvę (bažnyčią) ir daugiau padėt kaszto, o vienok valdžia atėmė nū jų ne tikt nieko neprimokėdama, bet nė aczių nepasakė. Tą jie ne skaito už skriaudą, nės mat lietuviai tur klausyti valdžių. Bet ar vienas tiktai toks atsitikimas buvo? Panaszių atsitikimų randame szimtais, ir tenai katalikai ir po sziai dienai neturi bažnyčių, ir per daugelį jau metų negirdi katalikiszkos Dievmaldystės. Dejavitai bei meldimai, idant valdžios susimylėtu ant jų ir teiktusi pavelyti nors už savo pinigų pastatyti bažnyčią ir parsitraukti kuniją, nueina neužkabinancziai pro ausis maskolizkų „geradėjų“. Apie tai maskoliai nepamisyja, ir ne nor suprast, kaip tai gali buti katalikai be bažnyčių bei Dievmaldystės. Apie savę vienok labai apsirupina ir drįsta iszsitarti, jog „visa mislis, žinoma, tur but atkreipta prie murinės cerkvės, kurę norime pataisyti, kad ne buti be Dievmaldystės per ilgus metus, apie grožę cerkvės mes nedrįstam net nė pamislyti, bet norš ir prascziau sutaisyti mes neįjiegeme be jusų pagelbos. Pagelbėkit mums vardan Vieszpaties Dievo, tarusio ranka dūdanczio tegul neiszsenka“.

Gal tikt mažu susipras ir maskoliai, minėdami tankiau žodžius raszto szvento, ir pritaikys kada szius žodžius: „ranka dūdanczio tegul neiszsenka“ ir prie savę ir sugrąžis mums neteisingai iszplėsztas mūsų tiesas ir mūsų turtą. Vienok szia dien dar negalime to tikėtis, kadangi visa valdžia maskolijos rankose žmonių neturinczių nė mažiausios mielaszirdystės ir nežinanczių apie kasdieninius skausmus vargdienio.

N. 41 „Vienybės“ buvo perstatyti kaipo centralizski virszinjkai dr. „T. M.“ p. Ast-

ramskas ant apdirbėjo draugystės reikalų – ir pristojo ant to; p. Kazakevyczia ant prezidento – taip gi sutinka; p. J. Grieszius ant sekretoriaus – dar neatsiszaukė.

Ant kasieriaus vienas isz draugų „T. M.“ perstatė p. Vincą Meszkių isz Minersvilles, kuris yra atsakantis turtu ant 7 tukstanczių dol.

Melstina atsiszaukti.

Labai negerai daro tie, kurie, persikeldami ant apsigyvenimo ar į kitą miestą, ar tikt į kitą namą tam patym mieste, nepranesza, kad jų adresą permaintyti, – tokiu budu laikrasztis eina ant senojo adreso; o gauna jį kaszin kas (tankiai koks svetimtautis). Taip daro tie, ką yra skolingi daugiau kaip už metus už prenumeratą, nės mat tada geriau atsisakyt nū užmokesties. Bet kam taip daryti, kam dėl bereikalo laikraszczio iszdavystę skriausti? Galima tiesiog atirasztyti: asz ne noriu skaityt praszau daugiau ne siųsti, – tada bus žinoma ką padaryti.

Seimas „Susivienyjimo Lietuvių Amerikoje“ atsibuvo 13 ir 14 d. szio Spalio mėnesio mieste Brooklyne, N. Y.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Ant galo Karklinių valsezius (Vilkaviszko pav.) sulaukė tikro atsakymo nū Apuchtino (Varszavos mokslo aprubės globėjo) ant padūto jam praszymo, kad Karklinių mokslainėje būtų daleista mokyti vaikus bent dusyk ant savaitės ant lietuviszkų knygų su lotyniszkomis raidėmis. Atsakymas trumpas ir aiskus: jus praszymas, esą negali buti iszklausytas. Bet su tūm trumpu atsakymu iszlindo yla isz maiszo. Kaip skaitytojas gal pamena, į visus lietuviszkus valsezius parėjo

nū Suvalkų gubernatoriaus cirkuliorius, iszleistas pagal paliepiamą p. Apuchtino, kuriame tai cirkulioriuje buvo sakyta, kad globėjas Varszavos moksliszko apėkriczio pripazįdamas už teisingą praszymą *tulo* valseziaus, idant būtų daleista mokslainėse mokyti lietuvių vaikus ant lietuviszkų knygų *kad ir su gudiszkom raidėm*, daleidzia vartoti mokslainėse penkerias lietuviszkas knygas su maskolizskom raidėm (pasakyta ir kokias). Taip gi tas cirkuliorius apreiszkė ir tą didelę mylistą, kad bus iszleistas ant ru iszdavimu „Aukso Altorius“ maskolizskomis raidėmis, kad lietuviai turėtų iszko melstis. Dalis to iszdavimo busent dovanai iszdalyta lietuviams, o kiti exemploriai bus iszpardūti, kad pridengti kasztus iszdavimo.

Kad tas „tulas“ valsezius, praszęsis daleisti mokslainėse mokyti vaikus ir ant lietuviszkų knygų, yra Karklinių valsezius — nėra jokios abejonės, nės kito tokio valseziaus, kuris butų to praszęs, nėra. Bet Karklinių valsezius praszė aiskiai kad lietuviszkos knygos būtų su lotyniszkomis raidėmis, isz kur tad atsirado tie žodžiai: *kad ir su gudiszkom?* Czia niekaip negalėjei suprasti, ar Vilkaviszko virszinjkas prigavo p. Apuchtiną, nusiusdamas jam neteisingą nūraszą Karkliniecių „prigovoro“, ar p. Apuchtinas, žinodamas visą teisybę, tyczia pedas mėtė. Bet dabar, kada pats Apuchtinas davė atsakymą Karklinieciams, sakau, iszlindo yla isz maiszo: tai yra begėdiszkas darbas paties p. Apuchtino. Tai jisai, turbūt imdamas paveiklą nū Turkų virszinjkų ar Chinų mandarinų, pats isz savo galvos prasimanė biskį pagudrauti: liepė iszdūti cirkuliorių, buk *tulas* valsezius praszęs lietuviškų knygų su maskolizskomis raidė-

mis, suvis nesakydamas, kokisai valsezius, kad nepagautų jo melįjant. Gana vieno tokio begėdiszko darbo, kad apertszti vardą tokio augszto virszinjko, bet p. Apuchtino jau yra taip sutersztas vardas, kad labjaus vargų ir gali jį suterszti: gniužtė purvo gali suterszti szvarų žmogų, bet ji nepaliks jokio ženkle ant iszsiviliojusio baisiam liugyne; taip ir begėdžio Apuchtino negali sugėdinti toki begėdiszki darbai. Juk jį ir jo darbus žino gerai ir gudai ir lenkai, ir mes lietuviai ir gi suprantame.

Minėtasis cirkuliorius yra jau seniai, apie vidurvasari, iszsiuntinėtas po valseziaus rasztinyczias, bet su jo apgarsinimu nelabai skubinasi. Jį apgarsina per valseziaus sueigas. *Liudvinavo* valseziuje (Kalvarijos pav.) buvo sueiga apie Žolinę. Ant tos sueigos buvo apgarsjta ir apie tai, kad į valsezių bus atsiųsta „Aukso Altorius“ su maskolizskomis raidėmis; kad dalis tų knygų bus dovanai iszdalyta, o už kitas valsezius turės užmokėti. Apgarsinimas apie „Aukso Altorius“ buvo labai laviai įsprautas į kitus apgarsinimus apie szunis ir kitokius dalykus, kad Liudvinavieciai buvo jo nė neužtėmiję. Tikt kada visiems reikėjo paeiliui pasirasztyti, kad tinka ant visko, kas jiems buvo apgarsjta, tikt tada jie apsižiurėjo, kad jie pasiraszo, kad priima ir lietuviszkas maldakniges su maskolizskomis raidėmis. Pakilo sumiszimas. Visi, kiek katro koserė isznesza, emė rėkti, tartum norėdami nubaidyti nū savę gaują vilkų. „Ar mums reikia jus tų kepenų!.. Jus joms sav...“ subinę nusziszlūstykit!..“ kilo isz minios toki ir dar drastiszkesni atsiszaukimai. Dievas žino, isz kur atsirado ir tas drąsumas: atsirado ir toki ukinjkai, kurie mokėdami maskolizskai, stojo akis į akį priesz virszinjką ir

repeziavosi su jūm, nebijodami nė kozo... Kokias dvi valandas visas Liudvinavo valsčius, kaip vienas vyras, krutingą statė prieš virszinją, barėsi, rékė ir iš pasalų keikė maskolių už jo „dovanas“... Ant galo virszinjkas pamatė, kad nieko nepesz, kad neprivers ukinjų pasiraszyti tada jis daraszė prie protokolo zodzius, kad visas valsčius ant visko tinka, o už lietuviszkas maldakniges su maskolizskom raidėm szirdingai dėkavoja, bet jų priimti negali... Tada visi valszionys pasiraszė ir sueiga ant to pasibaigė.

— *Lazdijūse* (Seinų pav.) per Paaugsztinimą szv. kryžiaus (dieną 14 Rugsėjo) ant trusyk susimuszė lietuviai su lenkais bažnyčioje už giedojimą. Giedojo tą dieną bažnyčioje lietuviszkai, bet atsirado apie pora lenkų, kurie uzvembė lenkiskai. Jūs norėjo iszmesti iš bažnycios, kad jie netrukdytų visų, gie danczių lietuviszkai. Iš to buvo pradžia, ir lenkai susikirto su lietuviais. Iszpradzių peszėsi, ir gana smarkiai, bažnyčioje, o paskui iszėjė ant szventoriaus jau visai smagiai pradėjo kultis...

Zvalgunas.

Vaitų kaime, (Pilviskių valacz., Senapil. pav.) laukia ukinjko Z., netoli kelio ant Szeazupės kranto yra neperdiktas prudas, aptėlęs isz krasztų totorkomis (ajerais). Viduryje jo ne dikta salelė, ant kurios siubūja lendrės. Apie szitą prudą pasakoja, kad jisai yra kastas šiloje senovėje ir kitąsyk buta labai gilaus; bet su lauku užalinko ir dabar labiau panaszus ant balos. Nelabai kas ir pasakotu apie pradzią jo, jei prie to ne but pridėdama, buk jame, t. y. po ta salele, yra užkastas didis skarbas geležinėja skrynioja, ant kurios tupi jūdas szunelis ir nieko prie savęs neprileidžia.

Pasakojama, kad kada tai seniau, vienas žmogelis, pareidamas isz Pilviskių isz jomarko, atsisėdo netoli to prudo pasilsėt ir pamatė, kaip tas jūdczkus iszszoko ant kranto, nusipurė ir, pamatęs žmogų, vėl iszoko į vandenį. Bet nū to laiko niekam kitam ne pasitaikė pamatyti to szuns, nors ir tyčiomis nesykį ant to laukė ir daugelis girtų net voliojosi po purvus tos balos. Ant toliau, sykiu, kaip pranyks isz tarpo žmonių tamsuma, pranyks ir tokios pasakos.

— Bagotosios kaime, Pilviskių valacz., Piemenukas ukinjko K., rado grabės krante užkasta pinigų, bet nežinodamas kaip su jais apsieit, pasakė savo gaspadoriui. Tas, nuėjus, pamatė, kad tikrai nepamelūta, bet, norėdamas, kad piemenuks, per savo kvailumą, neiszdėtu kitiems, pradėjo bartis ant jo, buk jis jį prigavęs ir tiktai bereikalingai nū darbo atitraukęs.

Sutemus gerai, paėmė spatą ir ėjo kasti; bet piemenukas taipgi sykiu nubėgo, ir, kada pamatė, kaip jo gaspadorius iszkasė katiluką ir du pūdūkų, reikalavo, kad ir jam ką dūtų. Ukinjkas pažadėjo dūti jam szimtą rub. ir liepė tylėti. Bet piemenukas, nesulaukdamas prizadėtų pinigų, papasakojo apie radimą skarbo savo tėvams; tie tūj' praneszė kitiems, ir netrukus zinia apie tai daėjo iki policijos ausų.

Dabar eina tyrinėjimas, ir dar nežinia ar gaus K. lengvai uzdirbtus pinigus, ar teks viskas randui. *Žemuks.*

Žmonių svajones.

Dar ir szia dien turime daugelį žmonių nei szį nei tą svajojančių. Kaip sztai – Lietuvoje motinos, iszleidamos savo dukteris už vyro, liepe laikia szliubo priklaupiti jaunikio skverną, idant jisai, jos vyrų budams, daugiau jos klau-

sytu ir ją tikt mylėtų. Kitos, einant szliuban dukteriai, pripila į panczekas krūpų. Trečios, liepia daboti kurioje pusėje ant altoriaus laikia szliubo liepsnos labjaus žvakės, nes tai girdi, parodys katras ilgiaus gyvens. Ketvirtai, kuczios dieną daugel burtiszkų ženklų daboja; ir daugel dar rasime kitokių burtų arba svajonių, esanczių tarpe lietuvių. Sziamė laikia daugumą tokių svajonių iszveja isz žmonių galvos szia dienykszti kunijai, nės jau ir tie esti daugiaus mokinti už senoviszkų kunjgas.

Randame istorijose, kad senoviszkieji kunjgai, taipogitikėjo burtams.

Starapolės paviete, myle to lumo nū palivarko Klebiszkių yra kaimas vadinamas Paszlavancziai, už kurio pagal girę yra pilis, ir ten gal galėjo buti kada bažnytkiemis su bažnytele, kurę karės panaikino. Žmonės nū senei sūkia, kad toji bažnytėlė isz apveizdos Dievo už ką tai nugrimzdo viduriūsna kalno žemėn, ir ten esą daugel brangių turtų (skarbų); bet, prie taip nelaimingai nugrimzduzio skarbo, nieks nedrįso gretintis, idant kokia Dievo bausmė ne but ant to siusta. Dasizinojās nū žmonių apie tai kunjgas Kazakeviczius, miręs adgal 40 metų, mislydams ar tai gal buti kad bažnyčia butų užkeikta, ir, pasiukvatijās ant brangių turtų jos, viduje kalno esanczių, pasirėjo kalną kasti ir skarbus rasti.

Nors su baime bausmės Dievo kasė ir kasė ilgai pilies kalną, bet negalėjo surasti nei bažnycios nugrimzduzios o nei jos brangių skarbų; tikt po ilgam kasimui atrado milžiniszką žmogaus kaulą ir pusę surudijusių žirklių. Po tam viskam, kunjgas, sutaisęs rasztą savo vargingo darbo, idėjās bonkou, užpezėtijo drucziai, ir daikte žmogakaulį,

žirklias ir bonką vėla kalne užkasė.

Matoma, kad ir kunjgas žmonių svajonei patikėjęs, nieko nerasdamas, daugel kasztų padėjo.

Žmonės apielinkiniai betgiti ir szia dien nugrimzduziai bažnycziai tvirtindami, kad girdi kaip kada kalne vargonų balsą.

Pažystamas Trupinėlio.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *New Yorkas* 15 Spalio. Tulas augsztesnės rangos ispaniszkas apicieras prasitarė, kad jei Ispanije iki 1 d. ateinanczių metų Kovo mėn. neuzslogis maiszto ant s. Kubos, tai atszauks visus savo kareivius nū s. Kubos į Ispaniję ir paliks ant toliau Kubą pakajuje.

— Jenarolas Bernal, kuris buvo iszsiustas isz m. Havannos į portą Esperanzą, gulinti žieminiam pakrasztyje prov. Pinar del Rio, dėl apėmimo vadovystės ant ispaniszku kareivių, kovinczių prieš kubiecius po vadovyste jen. Maceo, jau sugrižo. Jisai pasakoja, kad Ispanai per daug augsztai mislyja apie savę, nės kubiecių pajiegos nėra taip silpnos kaip jie sako. Jen. Bernal pasakoja, kad planas Weylerio yra be jokios naudos. Patsai Weyleris didei dabar nusiminė.

— *Madridas* 9 d. Spalio. Isz Manilijos, nū salų Philipiniszku, pranesza, kad vienam muszyja ispanai paklojo 80, o kitam 600 pasikėlusių philiphinų. Vienok, idant suvis numalszyti pasikėlusius, reikalinga yra mažiausia 20,000 kareivių. Czionykszciai gyventojai tvere draugystes dėl palaikymo pasikėlimo. Sznarių tos draugystės skaito į pusę milijono.

— Depesza isz Havannos

pranesza, kad skaitlius sergančių ir sužeistų ispaniškų kareivių išnesza į 4,200 ypatų.

— *Konstantinopolė* 9 Spalio. Porta išdavė dekretą, kuriam garsina, kad visi tie Armenai, kurie apleis rubežius Turkijos, ne bus po tam įleidžiami kaip ukėsai tos šalies. Tie Armenai, kurie dabar jau apleido rubežius Turkijos tur sugrįžti ne vėliau, kaip per du mėnesius — vėliau sugrįžę ne bus įleidžiami.

— *Londonas* 11 Spalio. Parke Hyde buvo antisultonizška demonstracija, surengta per darbininkus Londono. Parke buvo pataisyta dvylika tribunų, nū kurių pratarė kalbėtojai į tukstanczius czion esanczių darbinjų. Visi kalbėtojai peikė sultoną, kaip smarkiausį tironą. Po tam buvo skaityta rezoliucijos ir visi vienu balsu priėmė jas. Rezoliucijose szaukemas buvo randas Anglijos, idant palieptu sultonui paliauti kankinus krikščionis. Darbinjikai prisizadėjo paremti tame randa.

— Koresponentas „Daily Graphic“ pranesza isz Sevastopoliaus, kad Rosija rengesi į karę. Jenar. Bobrikovas, szefas sztabo biuro karės, pribuvo į Sevastopolį ir czion turėjo keletą konferencijų su komendantais. Kompanijai marinės inžinerijos išdavė paliepimą buti pasirengus tūj apimti valdžią ant kanonerų. Tos apliodūtos minomis, bombomis ir torpedais. Garnizonai Lenkijoje, Tauridoje ir ant Kaukazo gavo paliepimą buti pasirengus į karę.

— *Berlynas* 11 Spalio. Vokietija mažai tesirupina apie armenizšką reikalą. „Hamburger Nachrichten“, organas kunjgaikszezio Bismarko, sako, kad Armenai maisztinjkai, tokiu budu Vokietija,

budama geram sutikime su Turkija, negal remti maisztinjkų. Toliau tasai organas tvirtina, kad visi tie isz vokiecių, kurie rupinasi del Armenų, yra verti pabandimo. Isztikro, yra tai kvaila nuomonė, kokia gal iszeiti tik tai isz burnos Bismarko.

— *Marsylia* 13 Spalio. Isz Tamatave nū Madagaskaro pranesza, kad tenai kilo maisztas prieš prancuzus. Daugelis prancuziškų kolonistų užmuszta. Antslahetoli Diego Saures pasikeleliai iszpjovė visus baltusius.

— *Gotha* 15 Spalio. Mieste Sieblichen atsibuvo vokietijos socialistų kongresas, ant kurio buvo reikalauta, idant visur but užvestas tik tai asztūnių adynūdienes darbas.

Darbu dalis.

— *Leadville, Col.* 11 Spalio. Unija kalnakasių atsizsaukė į darbinjikus, dirbanczius prie maszinų ir pompų, idant jie pagelbētu straikūjantiems. Straikūjanti nutarė neužbaigti straiko patol, pakol savinjkai kasyklų nepavelys, idant dirbanti jų kasyklose galētu prigulēt prie darbinjiskų unijų.

— *Scranton, Pa.* 12 Spalio. Pabrikai gelezies ir plieno firmos „Scranton Steel Works“, prigulinti prie kompanijos Lackawanna Iron — kurie buvo uzdaryti — sziadien vėl atidaryti. Suvirsz 1,200 darbinjų gavo darba.

— *Pittsburgh, Pa.* 12 d. Spalio. Pabrikai gelezies Homestead'e ir Duquesne'je, prigulinti prie kompanijos Carnegie Steel, — pradėjo dirbti. Szimtai darbinjų gavo darba. Pabrikai drato Braddock'e, prigulinti prie kompanijos Consolidated Steel

& Wire, — bus atidaryti pabalgoje szios savaitės.

— *Kingston, Jamaika* 14 d. Spalio. Depesza isz George town, angliszkroje Guianoje, pranesza, kad Demararos kastyne darbinjikai pakelė straiką. Straikas kilo isz priezasties numazinimo mokescios.

— *Olyphant.* Laikai czion pradeda pasigerit, visose anglų kastyne pradeda pibrai laiką dirbti.

— *Rochester.* Kapitalistai isz Rochester Tumbles Co. budavoja pabrika dirbimo stiklų. 600 darbinjų gavo darba.

— *Johnstown.* Gelezies pabrika „Cambria“ pradėjo dirbti. 3,000 darbinjų gavo darba. Dirbs per visą ziema.

— *Mt. Pleasant.* Laikai pradeda pasigerit, nes darbai einasi geriau. Norwood'e iszdege 300 peczių kokso; kitose aplinkineose taip gi degina. Nezine tik tai ar ant ilgo laiko prasites tie darbai.

Bengaliszki musulmanai.

1891 m. priškaityta iszviso 50 milijonų*) musulmanų Indijoje. Bengalijoje, sulyginant su kitomis provincijomis Indijos, daugiausia yra apsigyvenusių musulmanų: ant 18,068,655 indus musulmanų pripūla 23,658,347. Tų mēfų suraszas parodė, kad laikia nū 1881 iki 1891 m. skaitlius musulmanų Bengalijoje priaugo iki 1,933,620.

Tasai priaugimas, kaip parodo statistika, negal but pateisinamas skaitliumi perversių į musulmanizmą; nėra tokių skaitlinių žinių, isz kurių butu galima persitikrit, kad kokioje ne buk dalyja Benga-

*) Apie tai padūda iszejus nepersenei Kalkuttoja knjiga indij. Khondkar Fucfi Rūbbi.

lijos skaitlius priėmusių islamą siektu nors iki kelių szimantų. Tokį didelį priaugimą reikia priskirt prie to, kad tarp jų yra pavelyta naszlėm antra karta iszeiti nū vyro; taip gi toks priaugimas prigulė ir nū poligamijos. Musulmanai sunaudodami labiau yvairų ir maistesni maista, negu indusai, atsizyvi stipresniu sudėjimu.

Pirmu kart musulmedanai uzkaravo Bengalijoje 1203 m., po vadovyste Bahtiaro Hildzi, vieszpatavime Kutbuddino Aibako, tūmlaikiuio rikio Indijos. Daugumas isz kitų gyventojų; Gora, Gazni ir Horsaug, apleidė savo krasztą isz priezasties kilusios revoliucijos, bėgo į Indiją ir pristoję prie Muhammedo Bahtiar Hildzi, prisiklausę apie jo parysybę ir teisingumą. Kada gi Kutbuddin Aibak, vieszpataujantis Deloje, dasizinojo apie tai, nuleido siuntinius, idant tie varde jo padėkavotu Muhammedui Bahtiarui ir jūdūtu dovanas.

Per ilgą laiką, pakol Bengalijoje buvo po musulmedonizška valdže, vieszpatavo joje didesnis pakajus ir gerovė negu kitose dalise Indostano, o net ir kituse visuse musulmanizskuse krasztuse svieto. Musulmanai czion pilnai savvaldiszškai redesi. Dėka gi gamtiszškai stiprybės šalies, Bengalijoje nejaute jokiu užpūlimų nū neprietelių ir todėl daugelis svecių szalių musulmanų persikeldavo czion ant apsigyvenimo. Tam labiau plaukė į tą szalį ateiviai, kadangi derlingumas žemes zadėjo iszmailint didelį skaitlių gyventojų.

Periode nū 1204 iki 1765 m. po užgimimo Kristaus 76 musulmanizski valdytojai carai ir nazimai vienas po kitam redė Bengalije. Dėka tam, kad visi jie pagal paėjimą buvo tai afganai, tai mogulai, tai iranai arba arabai, daugelis

musulmanų yvairių kilčių ir tautystės atėjo iš Apganistano, Turkestan, Irano, Aravijos ir tolymesnių krasztų Indijos ir apsigyveno Bengalijoje. Kada Deloje ir aplinkinėse nutikdavo badas, gyventojai gaudavo pagelbą Bengalijoje. Daugelis atvykdavo taip-gi ir jurėm. Bengalizka įplauka su inkarine stovyla laivų buvo tūmet Hugli, kur atplaukdavo ar išplaukdavo pribuvę iš Aravijos ir kitų vakarinių krasztų, ir išvaziūjanti gyventojai Bengalijos ir virszutinių dalių Indostano net iki pat Deli nū czion-gi vykdavo į Mekką ir kitas vietas aplankymo. Apart to, czion iszsėdavo gyventojai Irano, Horasano Irako, Aravijos ir Aigipto, labjau mylinti jurinę kelionę.

Bengalijoje taip-gi apsigyvendavo ir armenai, sprukanti nū persekiojimų ir kankinimų kokiū - nebebuk iranizsko valdinjko. Ainiai jų dar ir sziaudien gyvena czion.

Įpūlimas Czingis - Hano ir jo paėjunų panaikino net ir zymes musulmanų visose szaliese paimtose per jųs, todėl kad jie naikino visus be skyriaus lūmų ir augimo. O kaip tūmet buvo galinga musulmanizska vieszpatystė Indijoje, tai daugelis musulmanų jieszkojo czion sav atvangos. Dvidezimts penki princai iš Irako, Horasano, Mavarannagro, Turkestan, Azarbeidzano, Horezmo atvyko į Delį. Carai ir rikei Bengalijos visad meilingai priėmė tūs ateivius ir dūdavo jiems pagal jų padėjimą ar žemes valdyti ar priimdami į vieszpatystės tarnystą.

Kada Indije papūle po valdže Anglijos bengalizski musulmanai ant nekurio laiko dar užėmė augsztesnes urėdiszkas vietas, bet kada szalyje tapė užvesta anglizska kalba, prie kurios musulmanai neturėjo prisirizsimo, apšunkino užėmimą tokių vietų, o naujas

budas pastatyme ant urėdų atėmė suvis nū jų tokias.

Musulmanizski ateiviai, užsikrėtę indizska kastizska dvasė, užėmė Bengalijoje suvis atskirų padėjimą, ir nūmonė, kad indusas net ir žemesnės kastos, priimdamas islamą, įgauna sykiu su kitais musulmanais lygų socializską padėjimą, parodo didelę nežinę būdo bengalizskų musulmanų. Žiurint iš tikėjimizskos pusės visi musulmanai yra lygus. Bet pagal tautos būdą ir dabą, socializskas padėjimas žmogaus ir jo šeimynos nepersimaino su perkeitimu tikėjimo. Socializskas padėjimas priėmusio islamą musulmano liekti tas pats, koks buvo iki to, ir jisai gal turėt susineszimą su musulmanais tik tai vienos su jųm kilties.

Ypata žemesnės kastos, pereinant į islamą, ne gal reikalaut lygių tiesų su kiltais musulmanais, o indusas, net ir augsztesnės kastos, priėmęs islamą, ne gali apsigobti su musulmanka nors ir žemesnės kilties. Musulmanai visad didėi sargiai dabojo socializską padėjimą ir šeimynizską kiltį.

Paveikslą valdymo apganų Bengalijoje negalima pavadyti manarkizsku. Jisai labjau panaszus ant feodalizskos sistemos užvestos Europoje vadalais ir gotais.

Padėjimas augsztesnės kilties indusų beabejonės didėi apšunkino, bet, po teisybei, daugelis iš apganizskų apicierų, nelubėdami užsiimti valdymu savo ukės, arba tankiai reikalaujami per savo vyriausybę reikalūse tarnystės ir atsitolindami iš namų, atidūdavo ant arendos savo žemės turtingiem indusam, sykiu su tiesomis naudotis pelnu nū indzarbių ir prekybos.

Esanczios veik kožnam bažnytkiemyje ir kaimė koplyczios kliosztoriai ir meczetės, prie kurių priklausio žemės, iš kurių dabar tik tai maža dalis

eina ant tujų reikalų, rodo, kad ir gilioje senovėje jau buvo czion garbinami szventiejai musulmanų.

Tarp yvairios kilties musulmanų, kada tai apsigyvenusių Bengalijoje, reikia patėmyti keturis didesnius skyrius: 1) seidai; 2) szeikai; 3) mugalai; 4) patanai. Iš szių susideda musulmanizski vycziai (bajorai).

1) *Seidai* stovi augszciau musulmanų kitų trijų skyrių, Jie dalinasi ant dviejų zymesnių linijų: a) ainiai Gassano arba Gusseino, t. y. paeinanti nū Ali ir jo paczios Fetimos. b) ainiai Ali nū kitų jo paczių (ne nū Fetimos).

2) *Szeikai* - ainiai koreizszitų, didėi garbus skyrius, iš kurio paeina patsai pranaszas. Iraue, Apganistane ir Horasane ainiai palaimintųjų, szventų žmonių taip-gi vadinasi *szeikais*. Seidai ir szeikai - koreizszitai - arabizskos kilties.

3) *Mugalai* - musulmanai mongolizsko paėjimo. Po to, kaip anukas Czingis - Hano priėmė islamą, mongolai skaitlingai pradėjo priimti islamą. Visi carai džagataitajizskos dinastijos buvo musulmanai. Mugalai dizečiai prasiplatino tarp indizskų gyventojų. Jūs vadina *mirzais* arba *begamais*. Szitas gaivalas turi daug szakų.

4) *Patanai* - apganizskas gaivalas, buvęs ilgą laiką valdytojum Indijos ir todėl placziai iszsiskirstes po visą tą szalį. Jūs vadina *hanais*. Taisai gaivalas taip-gi skiresi į daug szakų ir atskirų dalelių.

Kiltingi seidai ir szeikai, ilgą laiką užsiiminėją platinimu mokslo tikėjimo, tarp žmonių ir pildę dvasizskas priderystes buvo pagūdojami prie dvaro ir gavo titulą *szahų*.

Tarp garbingų mugalų, seidų, szeikų ir patanų arabizsko, turkestanizsko, iranizsko ir apganistanizsko paėjimo, labjau garbinga professija dėl

įgijimo užsilaikymo ir maisto buvo professija kardo ir plunksnos, o taip-gi eksploatacija žeminių plotų. Visos kitos professijos, apart karizskos ir rasztizskos, visi amatai ir prekyba skaitėsi pažeminiūmū dėl jų. Apart to, dabojiimas savo augszto gimimo nevelyjo jiems taip-gi apdirbinēt laukus savo rankomis ir todėl jie turėdavo apdirbinēt savo žemes samdytom rankom. Taisai, kuris nedalaikė szių tiesų, nugūle galutinai pagūdonėje visūmėnės. Panaszus būdai prasiplatinę buvo ne tikt tarp musulmanų, bet taip-gi ir tarp augsztesnės kilties indusų. Pirmiau nei vienas radzputas ne galėjo imtis už kitokio užsiēmimo, apart karizsko, o taip-gi nei vienas braminas ne galėjo iszsirinkt kitokios professijos, apart aukautojaus.

Dėlei tokių paziurų tarp musulmanų augsztesnės kilties, rokūjanczių senesniūse laikūse pažeminiūmū užsiimti prekyba, veik ne yra turtingų. Musulmanizski prekėjai ir pritaraujanti krautūvēse, randantisi po visą Indostaną, paeina didesnėje dalyje nū indusų ainių, priklausanczių prie prekybizsko skyrio, kurie, pereidami į muhammedonizmą, ne apleido savo professijos ir perdavė ją savo vaikam.

Iš musulmanų niekas neužsiima tokiomis žemomis ir purvinomis professijomis, kaip indusai. Jokiam kraszte Bengalijos jus nerashite musulmano, užsiimanczio iszvežimū ne czystumų arba taip kūm panasziū ant szio. Tai vertas pažymėjo tas faktas, parodantis, kad musulmanai net žemesnės kilties ne paeina nū žemesnės kilties indusų. Teisybę reik pasakyt, kad tokios pažemiananczios professijos paniekiamos musulmanais taip-gi ir kitų szalių, kur vieszpatauja islamas.

Iš „S-Peterb. Vied.“

Iš lietuvišku dirvu Amerikoje

— E. St. Louis, Ill. N. 44

„Saulės“ patilpo korespondencija p. Kaikaro iš Chicago's, kurioje jisai užsipūla ant manes ir ant kitų ypatų, buk mes buvom kalti, kad taip nubiednejo nekuriu Arkanso fermeriai, lietuviai; ir vėl kaltina mus, buk mes prikalbinę jūs pirkti tenai žemę ir taip jūs nuskriaudę, kadangi nieko netekę turėjo sįmet net pabėgti, palikę savo farmas ir pinigus ant jų pirkimo sudėtus. Bet tikt jau mielas brolau neteislingai czion išsitarai. Tikt pasimislyk, ar galiu buti asz kaltas, jei nekurių fermerių prapūlė viskas ant laukų? Reikėjo pažiūrēt ant szale gyvenanczių svetimtauczių fermerių; dėlko jų viskas puikai užderėjo? Macziau apdirbant laukus nekuriūs lietuviūs fermerius, kartu ir svetimtauczius ir isz laiko bucziau galėjas pasakyti: ar užaugš lietuvišku fermerių kas ar ne. Bet ir kaip-gi gal kas užaugti, jei žemę sziaip taip apkniša ir įmeta grūdą, o užaugimą, prie tokio apdirbimo, nori sulyginti su gerai apdirbtu lauku. Ne reik viską atidūti tikt ant Dievo valios, bet reikia pacziam dirbti, o tada ir Dievas padės. O kaltiti kitus, kad vien tikt paties tame kaltė – visai neiszmintinga.

Sakai taip-gi, buk asz ir taip jau nusigyvenęs buvau, kad turėjau vogt nū kitų verszius, tvoras ir t. t. Klysti brolau, J. Kaikare. Dėlko tie, tarp kurių asz gyvenau, nieko apie mano vagystę neuzsimena, o tiktai Tamista, kursai dabar gyveni Chicagoje, zinai apie mano tokius bjaurius darbus? Jeigu asz bucziau nū ko ką pavogęs, tai koznas galėjo pareikalauti atsiteisinimo, nes pardaviau savo farmą su gyvūliais ir maszinomis ir jei kas but kūm nuskriaustas turėjo dar už ko

ir kabintis. Ir jeigu tiktai kam bucziau buves kaltas, koznas galėjo pareikalauti, kad atidūcziau, nes visi zinojo kad pardūdu savo farmą ir, pardavęs neiszvazėvau, kaip Tamista sakei, *slapta*, bet atsisveikinau su visaip savo pazystamais fermeriais. Taip-gi, kaip Tamista sakei, ne buvau priverstas pardūti savo farmą, nes viskas ir ant mano lauko prapūlė, bet pardaviau tikt dėlto, kad nesikencziau gyvent tarp svetimtauczių. O kam-gi ilgiau laukti, jei pasitikūgeras pirkikas, nes už viską užmokėjo \$800, o asz pats, pirkdamas, užmokėjau tikt \$400. Isz szio koznas galitė matyt, kad Arkanso laukai nėra taip labai szlekti, jei už poros metų taip pakilo mokeskis, kadan-gi asz, pirkdamas, mokėjau po \$6 už akrą, o sziaudien už tą patį lauką davė ma po \$10 už akrą. Dėlto ir pirkikų yra pakaktinai ir, kaip seniau minėjau, Arkanso laukai bus ne užilgo apgyventi. Todėl, kurie supranta vertę Arkanso laukų ir nereikalauja nei kokių ten prikalbinimų, kad pirkti, kaipo ir patsai Tamista kaltini tame manę sykiu su kun. Balsevycziū ir p. Olševskiū, buk mes kalbinę lietuviūs pirkti laukus ir paskui viską pametus pabėgti. Atsimyk tiktai Tamista, jog ir patsai iszpradzių gyrei Arkanso laukus, o kam dabar savę palikti užpakalyje o kitus statyti priesz akis svieto ir sakyti, kad tiktai jie yra kalti, jei kiti, neiszmintingai elgdami, si, prapūlė savo skatiką.

Nenoriu daugiau teisintis priesz Tamistos užsipūlimą, kadan-gi isz viso Tamistos raszto matyt vien tikt grynas melas ir koks tai asabiszkas piktumas.

Įpainioji savo raszte ir vardą Guszcziūs, kurį padėjai po treczia korespondencija visai neteislingai, kadangi Guszcziūs sunkei serga ir negalėjo

nieko parasztyt. Bet ant galo jei ir nesirgtu ir norētu rasztyt, tai kaip gi raszys, kad nemo-ka.

Ir vėl, to pacziō korespondencijo, – vienur sakai, kad Guszcziūs tūjau noriszvaziūti, kitur, kad ne tur ant kelio pinigų, o treczio vieto, kad tur daug szieno tai ne gal palikt. Su szium paskutiniu ir asz sutinku, nes ir poteisybei Arkansūse yra daug szieno ir ne mažą pinigą isz to fermeriai padaro. Todėl ir apie varginimą padėjimą Guszcziūs rodos nereikėjo taip iszsitarti: „netur pinigų ant kelionės“. Su pinigais, o ypacz dėlei kelių dolerių ant kelionės, nėra tokia bėda, jei tur tiek szieno ant pardavimo.

Baigdamas savo rasztelį turiu prasitart, jog gyventi Arkansūse galima, ir jei tiktai kuris tur nors \$500 gal nuspirti nedidelį sklypelį žemės ir, nusipirkes reikalingiausius prie gyvenimo padarus bei gyvūlius – gal gyventi.

Su gūdone dėl visų.

A. Butkus.

— Pagal „Vien.“ N. 41, korespondencijoje isz New York, kur buvo losztas teatras „Amerika pirtyje“ ir buves balius ant naudos „Emigrantų namo“, malonu butų, kad minėto baliūs virszinjkai apreiksztu vieszai, per „Vien.“ ar liko koks centas ant Emigr. namo? P. Mikolainis.

Mus nesutaika.

Kaip girdēt, – tai vienur, tai kitur kyla didės audros ir nesziasi per placziōs pasaulės krasztus naikydamos žmonių turtą ir viską, ką tiktai ant savo kelio patinka; o ne syki ir patys žmonės stojasi jų aukomis. Baisi tai nelaimė, nes užaina visai netikėtai ir taip jau netikėtai prašina, palikdama vietose savo siautimo tiktai vienus griuvėsius.

Panaszi audra kilo dabar ir tarp szios szalies politikierių bei milijonierių. Jie kovoja vienas priesz antrą ir savo apmaudą spaudze ant nelaimingo darbinjko, kuris už visas jų paikystes tur atsakyti. Negalima dar sziaudien spėti kokios pasekmės bus isz tos tarp jų kilusios audros; vienok kad kas iszeitu ant naudos mums, darbinjkams, – labai galima abejot, kadangi visas jų nesutikimas iszeina vien tikt isz neaprubeziūto troszkimo turtų. O kas-gi tūs turtus tur jiems sukrauti, gal jie patys savo rankomis? O ne. Mes, vargūliai, liedami kruviną prakaitą, kraujam ir krausim jiems, kapitalistam, auksą bei sidabrą; o už sunkų savo darbą vos dūnos sausą plutą tegalime gauti, kadan-gi uzdarbis, sulyginant su mūsų darbo vaisiumi, didei menkutukas. Jeigu-gi tie bagocziai kapitalistai bei politikieriai kovotų vienas su kitu už pagerinimą buvio darbinjko, turėtume mes vien tikt džiaugtis; bet dabartinė, tarp jų kilusi audra, didei yra panaszi ant anos audros, kuri savo galybe rauja medziūs isz szaknų, varto trėbas ir piktina vandenis jurių. Isz tokios nelemtos audros negalime laukti ko gero. Ir trauksis tas viskas patol, pakol mes, darbinjkai (suprantu visų tautų) susiorganizavosim (susivienysim) ir pasakysim tiems mūsų sziaudieninams skriaudėjams: „stokit, nes gana vargit mus, jau paskutinė kantrybė mūsų iszseko; dirbkit kartu su mumis, jei norite turēt dūnos kasnj, ir teisingai pasirodykit mūsų broliais“. O kas mums sziaudien isz to, jei jie ir sakosi esą mūsų draugais ir nori mums gero, jei szirdyje jų apsigyveno ne broliszka meilė, bet dievaitis aukso.

Atsiziurėkim dabar į mus tautieczfūs; ką-gi czion paregesim? Ir tarp mus siauce

audra, kuri skirsto mus į partijų partijas ir viena prieš kitą sziauszesi ir gire savę.

Gal skaitytojas užklauso: kokia ta audra, kur tos partijos? Meldžiu tikrai tēmyti į mūsų laikraszečius, o viską paregēsite. Sztai jeigu tikrai vienas ką naujo praneszē, tai kitas isz pamato tai iszdergē, rodos kad jau suvis tas nieko neiszmano. Smarkiausia audra kilo isz szalies mūsų draugo „Garso“, kuris paleido visą savo balsą ant mus raszējų iszszaukdamas jūs pirmutineis ant liezuvio pasipynusiais žodžiais.

Ne menkesnė vėl audra ky-la ir isz szalies „Kardo“, kuris nežiurėdamas ant mūsų szia-dieninių skausmų bei dejavimo, kerta staczei mums į galvą, niekina sz. tikėjimą, talpi-damas bjaurius paveikslus ir papiktinanczius straipsnius. Bet asz apie tai užtylėsiu, nes per silpnas esu idant iszrodyti visās jo klaidas. Vieuo-k nesuprantu, dėl ko tyli tie, kuriems tas labjau tur rupēt? Gal nepasitikit ant savo sylų? O gal atsakysit, jog kn. Žebriš priešz tai kovoja?

Dėlko tylit? Czion gana plati dirva dėl darbo mus gūd. kunigam. Gal apszauksit manę bedieviu užtad, kad prie tikro reikalo jns kviecziu? Susilaikykit. *Žigunas.*

Kas link „Tėvynės Myletoju“

Garbus mūsų tėvynainis J. Kazakevyczia užmanė sutvert „Tėvynės Myletoju“ dr. ir jau szia-dien pradze to užmaano pasirodė. Už tokį puikų užmanymą vertas yra didžiausias garbės, nės jisai su tūm pasirodė, jogei skausmai ir vargai mus brolių tėvynėje esanczių giliausiai užgavo į jo szirdį. Ir dėlto pasirijo kokiu nors budu praplatiti tarp jų apszvietą, idant, susipratę, geriau mokētu iszskentēt ir atsilaikyt priešz slaptus maskolių darbus dėl Lietuvos prazudymo. Te-

gyvūja „Tėvynės Myletoju dr.“ ir auga savo sylose, kad didesnę naudą galētu atneszti mūsų Tėvynei. *Žigunas.*

„Tėvynės Myletojai“.

Szis balsas nėra szaukiantis giroje, ir vienas, kitas sąnarys atsiranda. Tvirtai tikiu, kad ateitėje T. M. draugystė atnesz pageidautiną vaisių, tikrai reikia kiek iszgalint darbūtis, kad daugiau sąnarių pristotų. Rinkti aukas visur, nū visų, kiek kas aukaus: centą, du, tris ir tt. Neatbutinai reikia iszskirti Centraliszką Komitetą, idant butų galima zinoti, kur kreiptis norintiems pristoti. Sąnarių suraszą reikia vesti vienoje vietoje visatiną ir talpinti „Vienybėje“ pradedant nū 1, 2, 3 ir tt. suvardais idant kiekvienas matytų, kiek yra jau draugų kaip ir turto draugystės. Priegtam reikia imti paveikslą isz buvusių draugysczių, kaip tai: „Liet. Mokslo dr.“ kaip ir „Apszvietos“, idant neatsitiktų ir mūsų draugystei taip, kaip anoms velionėms kad atsitiko. Toliaus, vyriausia uždūtė draugystės turi buti, iszleidimas knygų. Tikrai iszleisti knygas reikia daugiau pinigų, iszleidus vieną, kitą, knygą, atnesztu nemenką naudą dr. jau pacziios knygos. Knygos turi buti iszleidžiamos su tokiu užvardžiu: „Tėvynės Myletoju draugystė.“ N. 1, 2 ir tt. Knygos T. M. iszleisti galimos yra szios: Kristijono Donalaiczio „Meto laikai“. Poezijoje. „Pavasario linksmybės, Vasaros darbai, Rudenio gėrybės, Žiemos rupescziai ir dar keletas pasakų, taip-gi eilėmis raszytų. Szita poezija turētu buti pirmutiniu iszleidimu T. M., kuria tai knyga atkreiptu akį visos inteligencijos, draugystė ant savę ir atliktu didei naudingą darbą, nes Donalaiczio rasztai mums yra nežinomi, apart Pavasario

linksmybių, spaudintų Tilžėje. Toliaus, „Palangos Juzė“ yra pėr naują perraszyta, p. Szer-no „Apie sunaudojimą vandenų“, p. V. Kapsio „Jūda žemė“, „Pasakos“ eilėmis raszytos, „Kajinas“ teatraliszka komedija. Rankraszečių yra gana daug, reikia tikrai sziek tiek pinigų kad padaryti pradzią. Draugystei esant dar neturtin-gai galima yra paskolinti jai po keletą dol. ant pradziios, vis atsiras kelintas isz sąnarių kurs turi sziek tiek skatiko, draugystė jam palukį užmokė-tų iki 7%, kitasis isz bankos juk nieko negauna. Asz tam tikslui, spaudinimui knygų, skoliju \$10. Kas daugiau? Ant apdarų spaudinamų knygų turētu buti atspausti vardai ir pravardės visų draugų.

P. Mikolainis.

Box 52 Thorp, Wis

Ar kaltas?

„Lietuva“ 40 num. sako, jog Trupinėlio Pažystamas rugoja „Vienybėje“, kad „Lietuva“ nepareme užmanymo: suszaukti lietuviszką kongresą dviejo-se vietose ant syk: New-Yorke ir Chicagoje. Man rodos skaitytojais matė „Vienybėje“ mano straipsnius, ir jeib kas buvo nelabo arba arđanczio lietuviszką tautą, tada lengvai tikt jau galėjo suprasti. Toliaus-gi matyta buvo visi straipsniai „Lietuvoje“ ir „Garse“ priešzais mano straipsnius, tai taipos gi numanė mierius ir tiesas „Lietuvos“ ir „Garso“ su Skeptiku.

Pereitame 41 num. „Vienybės“ ant 491 puslapio, ketvirtoje szpaltoje sakiau, kad atsakinėjimus „Lietuvai“ nei „Garsui L. A.“ su jos Skeptikais dūti nereikalauju, nės tokios polemikos esti visad bergždinės, arsziaus murso medžio.

Taipos gi macziau „Garse“ paaiszkiniimą, kad darbą dr. „T. Myletoju“ atliksēs „Susivienijimas L. K. A.“ Labai

gerai! Draugystė „T. M.“ nieko tame priešziņgo negali man rodos turėti; bet ar gi dr. „T. M.“ ne gal veikt savo, o „Susivienijimas“ savo, nes per tai bus platesnis laukas darbo? Ar ne taip?

Baigdams trumpą mano mislį, nežinau kodėl „Garsas“ su Skeptiku teikēs permaintyti mano paraszą? Isz Pažystamas Trupinėlio, suteikė Trupinėlio Pažystam. Czion man rodosi, jeigu asz sakausi ar raszausi Pažystamas, tai kenog-i Pažystamas? ugi Trupinėlio!

Kaip-gi asz galėcziau statyti pirmiaus Genetivus už Nom.? Mes gana matome, kad Pažystamas užsibaige pirmame linkije ant *as*, o Trupinėlio ant-rame linkije ant *io*. Tai-gi man ding nevertētu paraszą perkraipyti.

Pažystamas Trupinėlio.

Pabėgėlis isz Sibyriaus.

Jūzas Kolinskis, kuris ilgus metus dirbo Sibyriaus kasyklose kaip isztremtas isz savo tėvynės už kokį tai pasikaltimą, kokiu tai budu kartu su kitais lygiais sav daugais, metūse 1869 iszbėgo ir už kiek laiko, pasiekęs rubežius Austrijos, apsistojo mieste Lvove. Czionai tikėjosi rasti ramesnį sav gyvenimą, bet labai apsiriko. Isz Lvovo buvo iszvytas ir pristatytas į Szveicariją; bet valdžios Szveicarijos taip-gi jo nepriėmė ir sugražino į Austriją. Neuzilgo tapo paimitas per policiją Austrijos ir pasodytas ant trijų dienų į kalėjimą už peržengimą tiesų perėjus per rubežių. Paleistas isz kalėjimo Kolinskis iszsitrankė po visus kampus per 26 metus, ir, kada nubodo toks nēlemtas gyvenimas, susimislyjo atsiszaukti į komitetą veteranų m. Krokavoje, kad su to pagelba gauti nors kokio nebuk szalyja vietelę, kur galėtų ramiai pabaigti vargingas

savo dienas. Bet ir ezion nieko nelaimėjo.

Vienos dienos vakarą pereito mėnesio apie 10 valandą Kolinskis pasirodė Vienoje ir, neturėdamas kur pernaktoti, nusidavė į direkciją policijos. Czionai jisai atkreipė ant savęs akį policijos. Pradėta žiurinėti po knygą ir rado, kad Kolinskis 1869 mete per nusprendimą Lvovo policijos yra apsudyti ant izstrėmimo iš rubezių karunavotos Austrijos. Ant rytojaus pristatė Kolinskį į sudą dėl peržiūrėjimo to reikalo. Teisdaris, perskaitęs danesimą policijos, pratarė į Kolinskį: Ką sakai ant tokio apkaltinimo? Kolinskis sakė, kad pripažįsta tą nusprendimą, ir ant galo pridūrė: „jau man 67 metai amžiaus, norju tikrai ramios vietos, kur galėčiau pabaigti savo dienas“. Tada teisdaris atsakė, jog jis ne tūr tiesos ant ilgiau pasilikti ezion. Kolinskis pradėjo gailėi verkėti ir meldė nesiųsti į Maskoliję; geriau -- sako -- pabaigsiu savo dienas sunkiai dirbdamas sziczion ar kalėjime, negu jausti antru kart bausmę maskolizsko rando. Teisdaris sumislijo pareikalaut nū Lvovo policijos reikalingų szizame dalykia popierų ir atidėjo ant toliau visą reikalą. Kolinskis dabar sėdės iki galutinio nusprendimo kalėjime.

Turtas ir laime.

Isz gudiszko.
(Tąsa.)

Už trijų sąvaiczių po tų kalbų, randame Valeriją de - M... besėdint su savo drauge groviene Antuaneta d' Ebersztein puikiam buduare*), sienos kurio apmūsų mėsū atlosu ir padailjtos puikiausiomis kvietkomis. Mergaitės tiedvi labai skiresi viena nū kitos. Mažiukė, linksma, dailaus sudėjimo

*) Kambaris kur moterizskės persirengė.

mo Valerije de - M... , veidas jos aiskiai baltas plaukai gelšvi, iszrodo tikrai kudikiu priesz augsztą, statanczią savę puikę, Antuanetą, - plaukai jos tankus ir tamsus; ugninė pažiura ir tvirtas sudėjimas.

Draugės isz dienu jaunystės, užaugytos viename pansione, labai jiedvi mylėjosi ir perleisdavo drauge isztisas dienas, todėl, kad namūse grovo de - M... Antuaneta laikoma buvo už artymą giminaite.

Antuaneta rodėsi dabar kūm labai užimta ir, mislydama kas zin apie ką, vartė laikrasztį, žiurdama illiustracijas; ne kartą atsiziuri ant savo draugės, gulinczios ant mažiukės kanapkos ir įmeigusios akis savo į vieną daiktą. Nežiurint ant to, kad jau buvo veik dvylikta adyna, Valerije buvo dar vis baltame peniare ir jos mažiuliukė rankelė paszinėjo kutošas apjūsalo, su kuriūm suveržtas jos leinas liemū. Antuaneta numetus laikrasztį umai pakilo ir atsiliepė:

— Ne, taip negal but! Kas tav yr' Valerije? Be jokios priezasties tu ne butum taip iszbalus, rusti ir vis kūm užimta. Sakyk mą visą teisybę. Ar ne atsimeni, kad mudvi prisizadėjova nieko ne slėpti viena nū kitos.

Sujudo Valerije.

— Kokia tu greita - pratarė ji, pakilus ir traukdama draugę už rankos prie savės, ant kanapkos: - Bet gi, tu turi tiesą; asz ne turiu slėptis nū tavės. Na, tai prisizadėk pirmiau, kad niekam neiszdūsi, ką asz tav pasakysiu, todėl, kad su mano rupescziū surisztas drucziai padėjimas reikalų Rudolfo.

Ant vardo jauno apicieriaus, raudonumas uždegė veidus Antuanetos, bet Valerije, užimta sunkiomis mislimis, nepatėmyjo tai ir pridūrė:

Gerai, asz tav viską iszpasakosiu, bet pirmiausia pradėsiu

nū to atsitikimo, kokį asz turėjau pabaigoje pereito rugsėjo mėnesio, už trijų sąvaiczių priesz pribuvimą tavo.

— Asz žinau, tu nukritai nū žirgo. Brolis tavo mą apie tai pasakojo. Bet nū to kritimo ne buvo jokio paojaus ir tas niekūm neatsiliepė ant tavo sveikatos.

— O ne, tu klysti, jau mą visai buvo szlektai; bet tu nežinai kam asz turiu but už tai dėkinga, kad viskas laimingai dėjosi; asz niekados neminiu vardo to žmogaus, todėl kad tas labai nepatinka mano tėvukui ir broliui.

— Ne gal but! O vienok tas teisybė; nes ne vienas niekados neiszsitarė vardo to, kuris taip daug ant to vertas yra.

— Na, tai asz tav viską iszpasakosiu, - pratarė Valerije kiek nusiminus. — Kada Feb*) suklupo, asz nukritau ir taip smarkiai susimusziau galvą, kad akys mano aptemo; jaučiau tikt, kad žirgas pakilo ir vilko manę per szakas, nes koje mano pasiliko balno kilpsaitėje; kada gi asz atsikvoszėjau, tai pasimacziau, kad esu ant rankų jauno dailaus vaikino kuris pasodino manę po medziū; bet ezion asz ir vėl apalpau. O kada jau visai pasibudau, tai jau ant kauapkos, szale manęs klupojo tas pats jaunikaitis ir laikė ties mano nose spiritą; po ki tai pūsei stovėjo gaspadinė. Czionai asz paregėjau, kad jisai didei yra dailus vaikas; bet geltonai-balzganas jo veidas rodė, kad jisai yra svetimzemis.

Jisai pasiulė mą szalto gėrymo, kalbino manę, ir asz visai nesusilaikydama, užsiklausiau jo kalbos; todėl, kad, žiurint ant jo apsiėjimų ir puikių rakandų kambario, asz tikrai mislyjau, kad esu su lygiu sav. Už tokį mielaszirdingumą asz padaviau jam ranką ir jisai pabucziavo su matomų džiaug

*) Vardas jos žirgo.

smu, nū ko asz tūjaus nukaitau. Už valandėlės atvaževo Rudolfas, kuriam tūjaus buvo daneszta apie manę ir asz, atsisveikinant su nepažystamu, iszgelbėjusiu manę, paprasziau atsilankyt tankiau pas mus; bet perstatyk sav mano padėjimą, kada Rudolfas, pažiūrėjo ant manęs - tu žinai kas jo per pažiura - supazino manę su tūm jaunikaicziū: buvo tas, Samuelius Mejeris.

Kaip! Samuelius Mejeris, sunus zydo milijonieriaus! - suriko Antuaneta ir, negalėdama susilaikyti nū jūko, parvirto ant kanapkos. - Nelaimingoji Valerije! suprantu asz tai gerai, kokiam padėjime tu tūm kart buvai: tavę neszė ant savo rankų zydas. Uf! Tavo daili galvelė gulėjo ant krutų arpeties zydo! Žinoma tai baisus daiktas.

— Tas tai dar nieko. Bet labiau mą buvo pikta, kad žmogus tokio palėjimo ir tokių szlektiszkių apsiėjimų buvo tikro zydiszko kraujo, net ne kriksztjtas, - pratarė Valerije pusbalsei.

Antuaneta su nusistebėjimu pažiūrėjo ant iszkaitusio ir susimaisziusio veido savo draugės.

— Ar isz tikro, Valerije, tu neklystanczei manai, kad kriksztas gal nutrint negražų prigimimą žmogaus?... Vienok, dar asz isz to nematau priezasties tavo aimanavimo.

— Tikrai dūk mą pabaigt. Du kartu Mejeris atvaževo pas mus, bet ant paliepinio tėvo ir Rudolfo jis ne buvo priimtas.

— Asz mislyju, tu ne kiek ne pykai ant jiedviejų už tokį gerą apsiėjimą, - permuszė ją Antuaneta. - Acziū už tokį laimę, sutikti jusų namūse žmogų, kuris, žinoma, leidze ne szvankų kvapą, prigimta zydiszka tautai. Ne žiurėk ant manęs taip netikinczei; teisingumas prigimime to kvapo - tikras faktas.

— O, ne, ne, - atsiliepė Va-

lerije, jūkdamasi iš szirdies: – tasai žydelis ne leidže nū saves jokio ne dailaus kvapo. Jisai buvo apsilaištes kvėpylomis, kaip ir kožnas iš mūsų, ir kvėpalas buvo labai puikus.

— Apsiziurėk, Valerije, tu kas tai per daug užstoji už tą žydą ir asz pradėdu mislyt apie tavę ką tai baisingo, – prisiminė Antuaneta, rodydama, kad tūm labai užimta.

— Nesibijok, mieloji, paklausyk tiktai paties svarbumo. Bus trys savaitės atgal, kaip asz netikėtai sutikau Mejerį pas baroną Kirhbergą. Tu neįtikėsi man, kad jisai pikčiausiu apsiėjimu, reikalavo paaiskinimo, dėlko asz jo nepriėmiau nė vieną kartą.

— Tas jau per virsz. Iš to jau matytis tikras žydas, o labjausia, jeigu jisai visai nežinojo dėlko tai buvo.

— Pamislyk sav, sesute, Antuaneta, man rodos, kad jisai nežinojo dėlko. Labjausia asz buvau užgauta tūm apsiėjimu, kad jisai privertė manę raudonūt prieš savę paczia, todėl, kad isztikro, didei nepritinka parodyt duris žmogui, kuris iszgelbėjo nū myrio.

— Na tai kaip kitaip, jeigu tai žydas! – atsiliepė Antuaneta.

— Žinoma, kad taip, asz tada ir buvau užpykusi ir daviau jam suprast gana asztriai, kad jo vieta ne mūsų namūse. Jisai tūm buvo labai užgautas. Grabinis baltumas pasirodė ant jo veido ir man regėjos, kad jisai parkris. Asz norėjau suramyt jį žodžiu; bet kad tu butum girdėjus jo atsakymą! Jisai kalbėjo apie tokį prilankumą, kokį tur auksas žydo; ir akys jo degė neužkanta ir piktumu, kada jisai padavė man laiszką Rudolfo, kuriame tasai praszo jo paskolyt diktų pinigų ir vadija jį savo draugu. Pagalios pasakė, kad mūsų padėjimas labai sunkus ir iszėjo, pirm negu asz atsikvoszėjau nū to.

Valerije pakilo, priėjo prie stalo ir iszėmė iš tenai laiszką.

— Ots, paziurėk; asz nesirįžau perdūti laiszką Rudolfui, norints žinau, kad jisai dar neuzmokėjo jam.

Drebanciom rankom Antuaneta paėmė laiszką, perbėgo jį akimis ir tarė:

— Iš ko tu gali žinot, kad da jisai neuzmokėjo?

— Tu turbūt nepatėmyjai *postscriptum*, – pratarė Valerije. – Ots, skaityk!

(Toliaus bus)

Lietuviai

Plymoutho, Edwardsvilles ir artymiejai neuzmirszkite, jog ateinancio Panedėlio vakarą, t. y. 26 d. szio mėnesio bus Plymouth'e lietuvių republikoniszka paroda.

Matote, kaip svetimtaucziai ar tai republikonai, ar demokratai ar taip kokios partijos – daro parodas, idant pasirodyti, kad jie tur ne mažą sylą. Mes, lietuviai dar nei syki nepasirodėm ir dėlto apie mus ne labai kas nei mislyja.

Kad pasirodyti, jog ir mes turim ne mažą galę ir prie rinkimų prezidento galime užimti dar ne paskutinę vietą – iszeisim su paroda, o kartu su mumis ir lenkai su slovakais kad sugėdyt prieszingą mums partiją.

Paroda bus didei puiki ir pasistengsim taip pasirengt, kad pereiti visas svetimtaucziskas parodas.

Todėl kožnas, kuris tiktai isz gali, tur prisidėti prie tos parodos, nes tūmet didesnis skaitlius bus ir tūj' kitaip ant mus pradės žiurėt tie, kurie sziaudien apie mus neapstovi.

Po parodai bus kalbos ant salės Armory.

Margumynai.

Rugsėjo 28 d. szių metų kn.

E. S. Henry, klebonas szv. Johno liuteroniszkos bažnyczios iš Pine Grove, Pa., apvaiszcziojo 44 metines sukaktuves kunjgystės savo, ir padavė visus savo kunjgystės darbus, kokius atliko per tą laiką. Iš tų matoma, jog pamokslų pasakė 10,010; apkriksztijo 6,371 kudiki ir 105 suaugusius, isz kitų tikėjimų perkriksztijo 1,681; apženijo 1232 poras ir palaidojo 2466.

Kiek už nekuriūs isz' szių darbų surinko pinigų, – nėra pasakyta, bet jeigu parokūti tą pelną, pagal nurodymus konstitucijų, – tai iszeitu dideli pinigai.

Vienok ar paszventė nors kiek ant labdaringų darbų – neminėta.

Nepaprastas auginimas.

Paziurėkim ant valandos j zoologiją ir užmeskim akį ant nekurių jos įpatingumų.

Sepija arba drumstė – iszskaitysim zoologijo – skyrius drumsczių – galvakojų. Kunas jų drebus, persmauktas, minksztas, pastiprėtas tiktai dale kietumos kalkinės iszvirsz kupros. Galvoje matome dvi dideli akis, du zandus panašius ant snapo papugos ir asztūnis iszsikiszimus, panaszius ant peczių, kurie virszan pasibaige karpomis aptaisytomis ragineis karbūtais ziedais. Paprasta drumstė (sepia officinalis) turi 1½ pėdos ilgio, iszvirszaus rausva su baltais rėziukais vietomis, isz apaczios balzgana, su rausvais taszkais. Pora iszsikiszimų ilgesni už visą ilgį kuno. Kiauszei dramstės iszrodo kaipo kekė vynūgių ir zinomi yra po vardu kekėjų jurinių; jas tankei iszmeta vandū jurinis ant kranto. Drumstė tur vidurį savo kuno krepszelį, pripildytą briunu skystimu. Skystimas tas, jei jį strioku iszleidže isz to krepszelio, sudrumszcze vandenį aplink ją, kas pagelbi sepijai pasislėpti nū užpū-

lusio ant jos neprietelio. Skystimas tas tepliorystė yra zinomas po vardu sepija (kvarbatokia) ir kaipo tusza esti su-naudojama. Daugiausia sepijos dastato vandenys kiniszki, o tokiu budu Kinai.

Bet ir vandeniše europisz-kūse paprasta drumstė gali but auginama ir sepiją galima gauti isz jų gana gerą. Tulas anglikas susimislijo augyti jas ir isz to naudą traukti. Nepertoli nū Londono užvedė jisai tam tikrai atskirius vandenius ir sistematiszkai melze isz auginamų drumsczių sepiją. Teisybė, tusza, gaunama nū drumsczių europisz-kūse vandeniše, yra ant vertės mažesnė negu isz kiniszkių vandenų, bet auginimas jų vienok gana gerai apsimoka.

Nepertoli nū jurių ansai anglikas iszskasė didelius ir mažesnius prudus, mainanczius vandenį savo, per tam tikrai suvestus vandentekius (paipas), su juriniu vandeniū. Vandū prudūse pasikele ir vėl nupūla sykiu kaip jisai prilauke ar atplauke ar jurose, per ką drumstės ne atjaucze negerumų vergybės. Prudai aptverti tam tikrų užtvaru.

Prisiartykim ir dirstelėkim per tarpą to užtvaro. Sargas liepe tiktai tylei užsilaikyt. Drumstam vandenyje juda tukstancziai galvakojų, isz kurių kožnas velka paskui savę didelį, rodos suzeistą kuną. Rodos žalczei kirba jų tie iszsikiszimai iszauge isz galvos. Kožna drumstė kasztūja užlaikytojui 6 penus, o naudos, atnesza 10 szilingų. Dėl palaikymo geros veislės užlaikytojas laikas nū laiko partrauke drumstes isz Kinų, kurios yra užlaikomos atskiriūse prudūse ir tos dūda tuszų augszcziausio gatunko. Europoje drumstės laikosi pietų – rytinėse pakrantėse Anglijos. Užlaikytojas kas mėnū gauna nū 20–30 naujų drumsczių. Ap- (Pabaiga ant puslapio 520)

LIETUVOS ISTORIJA

nū seniausiu gadyniu iki Lubliūno unijai.

PARASZYTA SIMANO DAUKANTO BUVSIOJO VILNIAUS
UNIVERSITETO PHILOSOFIJS MAGISTRO.

(Tąsa).

Tūm tarpu Maskoliai pradėjo pakajaus geisti; kaipogi Gregorius Pederaviczia dumos vyresnysis apreiszkė per tekuną Vilniaus urėdūi Mikalojui Raudvyliui, jei Sigismontas pakajaus nori, gali savo siuntinius į Maskvą atleisti. Vasilius pats to linkis ir szirdingai geidžia. Raudvylius atsakė jau įsakymu d. Lietuvos kuningaiksziū, noris nērdera jo siuntiniams į Maskvą keliauti, vienok jis taupydamas krikščionių kraują, nenor praleisti pragumo ir keča išzeisti savo siuntinius, jei Vasilius lyg laiku paszportus atleis, kaipogi atėjus paszportui, išzeido Lelusą urėdą Paletijos ar Žalgirių Lietuvos didyjį lobyną. Bet Sigismonto siuntinys savo pirmojo reikalavimo nepaleido, o Vasilius nenorėjo sutikti; todrin Lietuvos siuntinys, nesitikėdamas jau pakajū įgyti, norėjo nors ant 4 metų paliaubas padaryti; tūm tarpu galėtu apie pakajū paskui kaulytis. Bet ir to Vasilius nenorėjo daryti, sakydamas, toneliausias Lietuvos kariauti iki Lietuviai kitus siuntinius neatliais pakajaus sandarauti. Paženklino jis ir laiką kitiems siuntiniams beje užgavėnėms į Maskvą. Bet jog pirmieji siuntiniai vėlai iš Maskvos tesugrįžo, todrin antrieji negalėjo niekaip ant paženklinto laiko nukeliauti. Sigismontas išsiuntė Szesztoką savo rumininką pas Vasilių lugodamas paįlginti raką atkeliavimo. Su Szesztoku Mikalojus Raudvylius išzeido Joną Ayką su ypatiszka gromata pas Gregorių Pederavyczių, kursai jo ir kitų tėvunų turėjo lugoti, idant jie kaip įmanus abudu vieszpacziū sutaikintu; bet visą tą metą nieko nēnuveikė: kaipogi Vasilius atsiuntė paszpartus nesena daža raszytus, kaip paskui Bauszus siuntinys Sigismonto skundėsi, o Vasilius tūm tarpu jų kelionę vėlino; kaipogi siuntiniai nežinojo kas tenai buvo paraszyta, todrin atplėszę veizėjo, nū ko paskui krupavo Maskolius neturēsenczius jūš už innus.

1521. Ir taip pakajaus reikalai Maskvoje ar tyeziomis ar noczia vėlinosi. Parusyja vienok ziaudė likosi. D. mistras buvo 10,000 karėjų pasamdes Tautonijoje ir su tais įpūlė į Lenkų Parusį. Pradžioje jis laimėjo, kaipogi įgijo pilis Ornet ir Peszczov, tūmi pradrysės traukė pas Danską, bet tenai nustojo jis visos savo kariaunos. Ties pat vietove paliko jis 4000 karėjų, kuriūs jau murų puszkos, jau išpūlę įgulės nugalavo, o likusius badas nubaigė, nekuri karėjai peralkyje taip išzguro, jog ginklo nepakėlė; tūm tarpu sukelta kariauna Lietuvoje ir Lenkūse iki paskūjo jūš išzbaigė. Teszczov pilį vėl atėmė į Koinicą ir Stargardą varu įsilauzė, kitos pilys paczios pasidavė. Sigismontas dziaugėsi ties Torunu savo laima, kada tą paczią dieną apturėjo kitą linksmą žinią. Pirmą dieną Rugsėjo mėnesio jam sunus Sigismontas Augustas buvo Krokavoje gimęs. D. mistras kryžeivių nustojas visos savo kariaunos ir daug apygardų savo krasztų, nūgsziol taikesniu radosi svetimos valdzios klausyti: kaipogi lugojo Sigismonto savo motinos brolio pakajaus, kursai jam dovanojo paliaubas ant 4 metų, idant tūm tarpu sutartu ant butino pakajaus. Kaipogi buvo jau iš Tautonijos Lutero mokslas apie

krikščioniszką tiřybą į Parusnį išziplėtęs ir brostviai kryzeiviai garsus kitą kartą savo karėmis su Lietuviais taip buvo savo lepumu ir goslyba išzdukę, jog didieji ir mažieji brostviai laužė savo prisieką ir Rymo katalikų tikybos išzižadėję akivaizdoje buriais pacziavosi. Dabar neapvezėjo senų szaržų savo zokono, beje mistro komturai arba kamendotai, trumpai sakant iš kareivingų zokonikų tapo ponais ir muizininkais pirma nukariautųjų netikėlių Parusiq Lietuvių ir Žemaiczių kuriūs vergino tolesnei kaipo buvo pradžioje jūš nuvergę krikščydami.

Sigismontas kryžeivius Parusyje nutildęs liepė Stanislovui Daugirdui vėl Vasilių labinti, pradėtas pakajaus sandaras baigti. Vasilius vėl norėjo idant jis savo siuntinius į Maskvą atleistu, sakydamas, pats skatinti savo nenorinczius pakajaus jomylistas. Sigismontas paklausė jo ir išzeido tenai Petrą Kiszką urėdą Trakų, Boguszą Lietuvos didyjį lobyną ir Ornostajū didyjį rasztininką, kurie nukeliauė į Maskvą ilgai kaulijosi idant Vasilius darytu pakajū ant tų paczių sanlygų kaip padarytos buvo tarp jo bocziaus Vasiliaus ir Kazimiero arba tarp jo tėvo Jono ir Aleksandro d. Lietuvos kuningaiksziū. Bet kad hajorai Maskolių didei tampėsi niekaip nenorėdami ant to sutikti, tad Lietuvos siuntiniai nieko nepeszdami pradėjo kitaip sandarauti, bet ir taip Maskoliai nevien Smolenską bet ir užimtųjų dalykų Lietuviams nenorėjo gražinti, todrin siuntiniai negalėdami nieko padaryti sugrįžo vėl be pakajaus. Bet išznetyczių atsiminę ar negalėtu ant 10 metų paliaubas padaryti, tūm tarpu abi pusi galėtu tylei tą valdyti katra ką dabar turėjo teisingai ar neteisingai, ant kurių ir taip vos ne vos diena ne metu sutiko ir rubeziū Smolensko srytį tarp abiejų paženklino.

1522. Ateinantį metą buvo tylu, bet Gradno sueime sukilo barnys. Sigismontas buvo Lietuvių etmoną Astrago kuningaiksztį į Trakų urėdus pakėlęs, tas tuliems skaugėtojams tarp jomylistų nepatiko, ne dėlto, jog jis nevertas butu buvęs, už tiek godos ir garbės ukei įtiectos, bet už perzengimą senų dienų, kaip sakė, ukės pamatinį įstatymą, kursai viską ardė. Astrago kuningaiksztis buvo Gudų tikybos ir mylėjo Gudų kuningus kurie neseniai vėl buvo nū Rymo bažnyczios atskilę ir nenorėjo popieziaus toliaus klausyti; kaipogi buvo nū Jaugaliaus įstatymas padėtas, jog visi tie tėvunai ir ukės vyresnieji popieziaus neklausanti negalėjo nei joku urondu naudoti. Sigismontas nepirma nutildė skaugėtojus kaip kad jis pasiėmė akivaizdoje, jog jis ir jo įpėdiniai nei viena į tėvunus ir urėdus nekels, jei jis ne Rymo tikybos bus, noris jis paskutinis ramtis tėvainės butu esąs, kaip dabar Konstantinas Astrago kuningaiksztis. Toksai tada apsakymas buvo paczios didūmėnės kuri ukę valdė, kas galėjo tenai ko gero viltis.

Brestiuje sueimą pabaigus Sigismontas išzkeliauo į Krokavą, kur ir Maskolių siuntiniai nerasdami jo Lietuvoje turėjo dėl pařvirtinimo paliaubų keliauti, kurie atlikę Krokavoje savo reikalus nenorėjo skomėje karaliaus valgyti dėl išzven-gimo barnių su siuntiniais, popieziaus, ciesoriaus ir Vengrų katriems kame reikėjo sėdėti.

Vasilius atitolinęs paojumą nū Lietuvos pusės suko visą savo galybę priesz Kazaniaus Tautorius į kuri žygį pats rengėsi Žemoje Naugardoje: kaipogi lyg tenai turėjo Sigismonto siuntinys Stanislovas Daugirda, ant naujų Maskolių užpūlių, keliauti Vasiliui gūstis, kursai į vietą atsakymo, pats

siuntiniui skundėsi apie netaikas Lietuvių priesz parubežio Maskolius. Taip nuėjo dveji metai barniais ir alais parubežininkų, kurie vienok didyn vien abudu valdimieru szizino ir kas kartą viltis butino pakajaus gaiszo. Skundimai abiejų pusių buvo vienoki, taippatgi ir vienoki atsakymai. Tris kartus liepė Sigismontas per Daugirdą Vasiliui iszguldyti, kiek skriaudų gyventojai Kriczevo ir Seversko nū gyventojų ir perdėtojų Usviatos, Velikalucko, Lubeczo ir Starodubo kentėjo. Bet Vasilius stigavojo sakydamas nieko apie tą nežinąs ir žadėjo kitu laiku iszkadas gražinti, o tūm tarpu pats naujas darė. Lygia dalia atsakė Sigismontas ant Vasiliaus skundimosi. Ant galo Vasilius raszė apie tai per savo siuntinį Baupalą Sigismontui, bet vis pagal seną Maskolių budą savo muzikus teisino, o Lietuvius kaltino. Jis sakėsi gromatoje, jog perveizėjęs reikalus aiskiai randa, savo urėdus ir valdimierus nekaltais ir jog Maskoliai nieko pikto nedarė, bet jie nū Lietuvų daug didei kentėję, jei kas būvo tarp jų nu skriausti, tūjaus jo vyresniejie teisybę atiteisę, bet Lietuvos vyresniejie Maskoliams niekados neatiteisę. Todėl lugoja jis Sigismontą, idant dėl nubaigimo tų barnių teiktusi savo siuntinius atleisti pakajų daryti, kurie tūm pacziu žygiu ir rubežių tarp abiejų ukių galėtu paženklini.

1523. Bet Sigismontas grumdamas Parusyje Vokiecius negalėjo į Maskvą siuntinių nuleisti, vienok nusiuntė tenai Ivaszkevyczių, kursai skusdamasis apie naujas skriaudas pasakė, jog Sigismontas atleis siuntinius, kursai su d. mistru kryževių ir su zokonu tokią sandarą padavė: zokonas arba brostva kryževių nū szioliai nebebus zokonu. Albrektas d. mistras valdys rytinį Parusį kaipo vieszpats ir jo krasztas arba žemė vadinsis kuningaiksztija, vienok ir ta jo žemė bus globoje Lietuvų ir Lenkų, jis turės su Lietuviais ir Lenkais vienus prietelius ir neprietelius. Didūmėnė ir pilionys nekindamėsi teisybe vieszpaties galėjo jos szauktis pas d. Lietuvos kuningaiksztį ir Lenkų rikį. Tas sandaras abi pusės patvirtino prisieka ir 10 dieną Kovo mėnesio Albrektas buvo akivaizdoje Karaliaucziuje vieszpaczių arba valdimieru Parusio pakeltas. Taip pasibaigė garsus Tautonų zokonas kursai milijonus svieto Lietuvos tautos nuzudęs per 300 metų pats pasibaigė, vienok vardu ne namų.

Pabaigęs Sigismontas su kryževiais, ėmė vėl rupintis Maskoliais, jau dėlto, jog paliaubos baigėsi su Maskoliais, jau jog svetimos tautos isz baimės nū Turkų rasztais skatino Sigismontą ant pakajaus su Vasiliu: kaipogi siuntiniai ciosoriaus, popieziaus bei Rymo vieszpaties pasiregėję su Sigismontu keliavo į Maskvą ir laukė parubežyje lyg Sigismonto siuntiniai gaus nū Vasiliaus paszportus, iszgirdę jų jau Smolenske esanczius leidosi į Maskvą. Pagal Maskolių rasztų buk siuntinys popieziaus vadinesis Trenlinska, ciosoriaus Karoliaus V Comit, o Rymo vieszpaties Ferdinando Erberstein. Sigismonto siuntiniai buvo tie patys, kurie buvo buvę pirm 4 metų. Pirmasis pasiregėjimas toksai buvo, jo visuvyriausis bajoras Szuiskis pasveikino siuntinius stigavodamas Vasilių norintį pakajaus, kursai gerindamasis popiežiui ir ciosoriui sakė Vasilių viską darysent ko tik reikės su d. Lietuvos kuningaikszezių ir Lenkų rikiu Sigismontu. Bet kad nū tos gražios kalbos isztiko į tiesą, tūm kartu Szuiskis su savo draugais apsireiszkė, jog Vasilius nieko Lietuviams negražins, kurie ir taip jau visų nustotųjų dalykų Lietuvos iszszadėjo ir

vieno Smolensko tereikalavo, kurių reikalavimas buvo vidutinis, todėl visi jį teisino, bet Maskoliai kito nieko nekalbėjo tiktai jog jų vieszpacziui kaipo veldėjui visos Gudijos prider. Norint siuntiniai žinojo netiesa esant, vienok nieko nenuveikė. Ant galo su vargu vos iszkaulijo vėl ant 6 metų paliaubas. Tūm tarpu Smolenską Vasilius pasiliko, vienok negalėjo vadintis Smolensko kuningaikszeiu, o Lietuvos d. kuningaiksztis turėjo jam prie titulo d. Maskolių kuningaiksztis, dar žodžius, vieszpats visos Gudijos, pridurti. Siuntiniai Maskolių atėję į Vilnių patvirtino paliaubas per Sigismontą ir Lietuvos ukės dumą. Abi pusės vengdamos barnių sutarė po vieną kamisorių į parubežį dėl rubežiaus paženklinimo iszleisti. Tas dar minėtina, Maskolių siuntiniai iszkaulijo, jog Lietuviai Maskolių kalinius Lietuvoje esanczius turėjo suvokstyti ir Vilniuje jų laikyti.

Tos paliaubos Sigismontui buvo didei reikalingos, kaipogi tūm pacziu laiku atėjo rusta žinia, jog Solimans vieszpats Turkų pergalejo ties Moaczų pile Ludviką rikį Vengrų ir Czekų jo brolio sunų, kursai sprukdamas isz muszos nukritęs nū žirgo versmėje nužuvo. Lutero mokslas tūm tarpu didyn vien plėtėsi Parusyje. Dauske pacziame ermyderį sukėlė, bet sudraudus lyczių ermyderio pakajus vėl pagrįžo.

Lituviai turėjo dabar atvangą nū Maskolių, bet Krimo Tautoriai dabar jų novijo, nevien Padalijas ir Podgorze sariodami bet dar paczius Paletius arba Žalgirius teriodami. Ant didesnės nelaimės Lietuvų, Tautoriai buvo pasibendravę su Turkais, kurie Tautorių sarionėms norėjo sav kelią į Lietuvą ir Lenkus atidaryti. Nejmanydami Lietuviai ką bedaryti su tais kruvinais neprieteliais, kilties vyrai padarė tarp savęs sutarimą, kurio vyresniūju perdėjo Astrago kuningaiksztį, idant radusis paojui visi iszvieno priesz tūs neprietelius stembtu. Kaipogi Astrago kuningaiksztis nujautęs Ibraimą traukiantį senu įprociu į Lietuvą su 34,000 Tautorių ir Turkų, persergėjo lyg laiku savo sutarėjus nū artinancziosi paojumo, kurie tūjaus skūbinosi su savo samdiniais pas Astrago kuningaiksztį kaipo savo vyresnyjį, beje: Jurgis kuningaiksztis Slucko, Teodorius kuning. Sanguszka, Jurgis Raudvylius, Jons ir Aleksandra Kaributai kuning. Viszniavos, Aleksandra kuning. Czartoriskis, Endriejus Nemira Kijavo urėdas Eustakijus Daszkovicz pulkorius Kazokų ir daug kitos Lietuvos didūmėnės. Su tais traukė skubiniai Astrago kuningaiksztis į antrapus Kijavo. Panokęs tenai Tautorius cziūzenczius jau namon grobį isztiko į didei kruviną muszą, kurioje laimingai jų pergalejo, taip, jog 24,000 paczioje karvietėje su jų etmonu Ibraimu paliko beklaksanczių, 80,000 paczių kalinių iszliūsavu ir visą grobį atėmė.

Sigismontas geisdamas naudoti isz tos pergales nenorėjo pradėtas su Maskoliais sandaras baigti, todrin nuleido savo ruminį Eismontą į Maskvą, kursai turėjo jautotis apie skaitlių ir gerbimą visų imtinių Lietuvų ir Lenkų, reikalaudamas idant jų Maskoliai gerbtu; kitaip Sigismontas tą patį darys su Maskoliais, kaip jie su Lietuviais. Paskui skustis, jog Vasilius rubežiaus zenklintoją, pagal sutarimą, nevien neisziuntė į parubežį, bet dar Lietuvų zenklintojus iszsiustus pasala sugavęs ir apkalęs. Vasilius atsakė siuntiniui pagal savo budą.

(Toliau bus).

(Pradžia ant puslapio 517) link prudus tur but mari tyla. Yra tai pirmiausias ir svarbiausias dalykas dėl auginimo drumsczių, nes išbaugytos nors kum jos tųj' izsleidze tą skystimą, drumsczia vandeni, idant pasislėpti nū užpūlimo. Tokiu budu izsleistu ant niekų sepijos ant keletos szimtu guldenu.

Maitinamos drumstės per tam tikrus prietaisus dėl to, kad žmogus prie prudų negal prisiartyti, kad nepabaidyti drumsczių. Izsmintingai prietaisytas mechanizmas pristato į prudus mėsą arklinę. Drumstės pūlasi ant kožno szmotelio mėsos ir, pagriebusios snyplėmis szmoteli, pranyksta su didžiu greitumu. Kas diena ant maitinimo eina du ar trys arkliai, ne skaitant į tą nustipusių visztų ir szunu, taip gi einanczių ant maisto jom.

Norint gauti nū drumsczių tuszą, reikia jas milžti. Melženi sekancziu budu: vienam szone prudo padaryta deszimts mažų szliauztų, kožna izs kurių nuvesta į mažą prudeli, apacze ir szonai kurio izslyginti ir izslieti cementu. Laikas nū laiko drumstės įeina į tas szliauztas, o tūmkart po kožnai užsidaro tam tikri varteliai. Drumstė negalėdama sugrįžti atgal, plauke tolyn ir pasijunta anam mažam prudeli. Tūmkart vandū izs czion per tam tikrą prietaisą izsbėga ir drumstė pasijunta esanti be vandens. Izsgasdinta, izslijeja izs savės skystimą, kuris jau nedrumscze vandeni, nes jo nėra, pasilieka ant dugno prudelio ir per tam tikrą prietaisą izsbėga. Po tam prudelis ir vėl prisipildo jurių vandeni, szliauzta atsidaro ir izsmilžta drumstė vėla izsplauke į didyji pruda. Milžimas toks traukesi per porą minutų.

Gautą takiu budu skystimą arba sepiją veža uždarytose skynelėse į artymas dirbtu-

ves, kur ji perdirba atsakanzei.

Auginimas tas atnesza užlaikytojui apie 800 svarų sterlingų, arba arti 8,000 rublių kas metas.

Klaidu ataisa.

„Vienybeje“ N 41, puslapis 492; eilėje aukautojų turi būti: kun. A. Kaupas davė ne \$1 dol. bet \$4 dol.

Balius.

D. L. K. Vytauto draugystė izs Boston, Mass. Kelia balių 25 d. Lapkriczio ant salės 45 Elliott ulicz. Bostone. Prasisės 8 adyną vakare ir trauksis iki 5 izs ryto. Taigi mieli lietuviai ir lietuvaitės ne užmirsokit tos dailios zobovos įženga vyrams vienas dol., o merginoms 50 c.

Szokei ir gėrymas — dykai. Užpraszo szirdingai Komitetas.

Lenkiskos knygos

maldų, pargabentos izs užmarės.

Gaunamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchalenie duszy pobožnej, zbiór naboženstw i pieśni z przydanem Drogi krzyzowej, Gorzkich żali i psalmów \$1,50.

Zloty Oltarz czylī zbiór naboženstw dla chrześcian i katolików \$1,30.

Oltarzycz czylī zbiór naboženstwa dla młodzieży katolickiej 70 c.

Wyborek naboženstwa dla młodzieży katolickiej 50 c.

Mały zloty oltarzycz dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Knīngos

pargabentos izs užmarės:

Maldų knīngos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis damgieszku skarbu 2.00 iki 3.00.

Garbe Dieuwj ant aukstybės „ „ „ \$1.50.

Balsas Balandolės 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.

Knīngas giesmių arba Kanticzkos „ 75c.

150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveiklo kanticzkų 75c.

Istoriskos dvasiskos italpos knīngos,

Gyvenimas Viešpaties Jezaus Kristaus, 75c.

Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 15c.

Istorija seno istatymo „ „ „ 25c.

Gyvenimas Marijos „ „ „ 20c.

Menuo izwenzciausios Marijos Panos „ „ „ 30c.

Sopulej Motynos Diewo „ „ „ 30c.

Evangelijos supnikais aparais 1.00c.

Gyvenimas szw. Benedikto Labro 10c.

Stebuklai Diewo Szwencz. Sakramente 40c.

Istoriskos knīngos swietiskos italpos,

Istorija Lietuvos „ „ „ 30c.

Trumpa sehovės Lietuvos Istorija 10c.

Aplinkraztis kun. Petravyciaus į Vilniaus

džiaikonystės kuningus 1870 m. „ 5c.

Užką nes lenkams turime buti dėkingi arba

nodėkingi, graži knįgtė kurioje apraszta

vial musų prietikiu su lenkais nū pat

kriekzto Lietuvos 5c.

Žiponas bei žiponė „ „ 40c.

Žirgas ir vaikas „ „ 30c.

Vytautas didis Lietuvos kunįgaiksztis 30c.

Apie senovės Lietuvos pili 10c.

Kanklės lietuviskos dainos keturiems balsams

(su natomis) 20c.

Amerika pirtyja (komedija) „ „ 10c.

Apie kalbų pradžią „ „ 5c.

Budai gydymo nekurių ligų „ „ 25c.

Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgaį gyventume 5c.

Kas yra, o kas bus? žvilgis ant szijų d'ony ir į

ateltą 5c.

krumplių Jonas, apysakėlė „ „ 5c.

keletas zodžių apie nožmoniskus maskolių dar-

būs kraščiuse ir apie sudyjimą kraštiezių

Vilniuje 5c.

keletas raszų apie kraščių atstikimą 10c.

Tamozius besotis apysaka 5c.

kalba dviejų žmonių kazimiero ir Antano apie

katolikų bažnyczios pamatą 5c.

Lietuvos kanklės (eilėmis rasz.) 10c.

Pamokalai apie sudą Dievo, pakutą, dangų ir

nekaitą praėdėjimą Szv. Panos Marijos 10c.

Pamokalai ir Ganytojaus kalbos sodlecziams, knį-

gas pirmoji, apima laiką nū pirmos nedėlios Ad-

ventų iki penkų dienų! (pamokalai kožnam

nedėlieniui) \$1,25c.

Trumpi pamokulmai ir rodos, pagal kurias turi

eigtis kiekvienas žmogus 10c.

Lietuvos gospadinė arba pamokinimas kaip su-

vartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras

izsleidimas pagerintas 15c.

Final ir jų gyvenimas, viensėdės ir pirmutinė

szalna 10c.

Pavargėlė ir kaip gyvena kynai, apysakos 10c.

Andersono pasakos (su abroz.) 15c.

Gydyklos nū balmės myrio „ „ 25c.

Mielja ir žiedas „ „ 25c.

Naujaisia sapnų knįgelė „ „ 50c.

Zenybos paikių Miko „ „ 5c.

Knīngos poetiskos.

Senkaus Jurgis „ „ 15c.

Vitolioranda, puikus poematas izs

senovės lietuvių gyvenimo, 2 knįgos 1.25c

Dėnelaczio pavasario linkmybės 10c.

Konradas Valenrodas „ „ 10c.

Tėvyniskos giesmės „ „ 5c.

Jūkaunos dainos „ „ 5c.

Naujos dainos „ „ 10c.

Birutės dainos „ „ 10c.

Tėvynainių giesmės „ „ 40c.

Petro Armino raszai — eilės 10c.

Pagrėnų gobtuvės — teatraliszka 10c.

Ponas ir Mužikai, Dramapenkiuse permainose,

paraszta Aleksandro Gužeczio, 15c.

Apysakos.

Palangos Jūze, linksmi skaitymai „ „ 20c.

Kas taisybė tai nemelas puikios apysakėlės

izs lietuvių gyvenimo 15c.

Historija apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus

izs Neapolio ir apie Petrą karalių 20c.

Pajudikime vyrai žemę, puiki apysaka

paraszta patrijotiszkoje dvasėje pagal

vengriska pono A. izs B. autoriaus

knįgtė, „Kas taisybė tai ne melas“ 15c.

Pasaka apie Szaltabuzius (Jūkingą) 5c.

Žiemos vakaro adynėlė, vokieczkom raidėm 20c.

Mužikėle „ „ „ 15c.

Valkų knįgelė „ „ „ 15c.

Ant Nakvynės „ „ „ 5c.

Kaimynų pasaka „ „ „ 5c.

Kaukazo belalvis „ „ „ 5c.

Kur mellė, ten ir Dievas 5c.

Kas kaltas 5c.

Negrūdėtas daigtas 5c.

Pasakojimas apie valtą ir jos rasziniką 5c.

Senis Makrickas 5c.

Vakaras Tiltviko pirktelė 5c.

Gyvenimas Stepo Raunosio ir kiti naudingi

skaitymai. [ketvirta dalis

„Szaltalėnieszko Senello“] 15c.

Moksliszki rankvedžiai ir

kitokios knīngos

Knīngas dėl izsiniokimo vėlavietinėms kalbos 15

Apie buvimą Diewo „ „ 5c.

Griemzinkas priverstas metavotis „ „ 15c.

Pamokalai apie trusą „ „ 5c.

Talmudas ir musų žydai „ „ „ 10c.

Szkala su kalba „ „ „ 20c.

Priesauszris „ „ „ 20c.

Kaip įgti pinigų ir turta „ „ 20c.

Girtybė 5c. ir 10c.

Genių dėdė, graži pasakutė kur izzrodyta,

kaip labai svieta slogina maskolių valdzia 5c.

Apie Dangų 5c.

Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c.

Lietuvos gospadinė 10c.

Žodynas kun. M. Miežinio \$200.

Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas

su puikiais paveiklais 15c.

Trumpa poržvalga lietuvystės darbų

Amerikoje 20c., dėl perkupczijų po 10c.

Kalendoriai ant 1889, 1890 ir ant 1894 m. po 10c.

Ivairios dvasiskos knīngos,

Pamokalai ant didžiųjų metinių szvencijų ir di-

dziuosios nedėlios, 50c.

Tlobos Zodžei, 35c.

Fillotes arba kolias į maldingą gyvenimą 50c.

Pokilia Szventųjų „ „ „ 15c.

Izguldimas metinių szwenczių

labai naudinga knįgelė 10c.

Mokslas Rymo kataliku „ „ „ 40c.

Kas yra grieikas? „ „ „ 15c.

Nekaltybė „ „ „ 20c.

Vartai dangaus „ „ „ 15c.

Pekla, arba amžinas pragaras 75c.

Arieka yra nūdai; su ilustracijomis 30c.

Garsas apie bajšybės Diewo sūdo 25c.

Raktas į dangų „ „ „ 15c.

Didžioji nedėlia „ „ „ 5c.

Kaip Sumenija nuspakajiti „ „ „ 15c.

Vadovas į dangų „ „ „ 40c.

Prisigatavojimas ant smerczio „ „ „ 40c.

Draugija dėl daszių „ „ „ 5c.

Lietuviskos miazios „ „ „ 10c.

Kasdieninės Maldos „ „ „ 5c.

Notos dėl partapijono.

Varpelis [valcas] 30c. Dėdionė [poika] 30c.

Sudiev [mazaruka] 40c.

Paveiklai [abrozai].

Kraščių skerdynė 50c. Paveiklas Gedimino 30c.

Paveiklas Vytauto 25c. Paveiklas Litanijos 25c.

Visoki Abrozėlita su maldėmis po szentus.

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nū seniausių gadynių iki

Gedimino D. L. K., paraszta 1850 m.

Simano Daukanto. Knīnga pirma,

gaunama už 1,50c.

Budas Senovės Lietuvių Kalbėnų ir Žemalczių

parasztytas Simano Daukanto, gaunamas už 1,00.

Istorija Katolikų Bažnyczios, „ „ „ 1,00.

Europos Istorija su žlamlapiais „ „ „ 50 ct.

Lietuviskos DAINOS izs visur surinktos 200c.

Pasakojimas Antano Tretninko paraszė vysek.

Zemalczių Motiejus Valancziuskas, 25 ct.

Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.

Dievaltis, apysaka szios gadynės 1,00 ct.

Apleka Diewo „ „ „ \$1,00.

Aukso Verszis, labai puiki drama „ „ „ 20 ct.

Du puikus apraszymaj apie nedorybų

zydo ir pikta angynima waju \$1,00.

Eglė, žalczių karalienė ir Izsgriovimas Kauno

pilies 1362 m., du puikus dramatai

parasztyti Aleksandro Gužeczio, 25c.

Gyvenimas Genavaitės. Pamokinanti ir labai

sujudinanti apysaka izs senovės laikų 50 ct.

Historija gražios Katrukos ir jos visoki

atstikimai 10c.

Historija izs laiko Francuzkos

„ „ „ vainos Afrikoj“ 30c

Iz po budelio kalavijo ir Kajmas, dvi puikios

apysakos, ant Lietuvosko perdėjo V. Stag. 40c.

Istorija Szepynių Moklitojų

„ „ „ ir Lietuvos Sapnas 50c.

Jurgis Milostawskis „ „ „ 80c.

Juozapas Kontuszewskis, arba kankinimas

Uniotų po valdzia maskolians 50c.

Kabalas talpinantis savyje visokiems užminimams

ir ant jų reikalaujanti atsakymą 10c.

Konstitucija dėl darbiųkų „ „ „ 10c.

Naumelis pustelniko „ „ „ 75c.

Nedorybes Rymo Ciesoriu, historija izs laiko

„ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct.

Pujkus apraszymaj tikru ataytikimu izs

„ „ „ czezu wajnos 1863 metu 40 ct.

Prawadnikas angolskos kalbos neabdar. \$1,00

„ „ „ abdarytas \$1,25.

Pujkus apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1,00.